

DOKUMENT UNDER UTARBEIDING

Utfordringsdokument for Solund
kommune

Innhold

Innleiing	4
Innhald	4
Tolking og statistikkutval	4
Oppsummering	5
Status i Solund	6
Kommuneplanen sin samfunnsdel 2020 - 2030	6
Folkehelse i Solund	7
Pågåande prosjekt i Solund	8
Bruk og vern av sjøareala og bruk og vern av kystlandskapet	9
Areal	9
Naturmangfald	11
Varierte bustader og gode bukvalitetar	17
Befolkningsutvikling og -samansetting	17
Buforhold	21
Mangfaldig næringsliv og fleire arbeidsplassar	22
Arbeidsløyse	22
Pendling	24
Kompetansebehov	24
Arbeidsmarknad og utanforskap	25
Klimarisiko for viktige næringar i Solund	26
Gjere Solund synleg	28
God oppvekst	29
Oppvekstprofil for Solund	29
Folkehelseoversikta om oppvekst og levevilkår	30
Nøkkeltal frå oppvekst	30
Utdanningsnivå	31
God alderdom og god helse og omsorg heile livet	32
God folkehelse	33
Folkehelseoversikten for Solund 2023	33
Varierte kultur- og fritidstilbod	35
Kultur	35
Kulturindeksen	35
Frivilligheita	36
Betre samferdsle og infrastruktur	39
Klimaomstilling	40

Klimagassutslepp	40
Mål for utslepp i Solund	40
Klimagassopptak.....	41
Klimaendringar	41
Trygt samfunn	44
Godt forhold til naboane i regionen.....	45
God kommunal drift	46
Økonomi	46
Moglegheiter og utfordringar nasjonalt og regionalt perspektiv	48
Nasjonale forventningar.....	48
Rammer – nasjonale forventningar:.....	48
Moglegheiter – nasjonale forventningar.....	48
Utfordringar- nasjonale forventningar:.....	48
Regionale føringar	49
Utfordringar – folkehelseoversikt for Vestland 2023 – 2027	49
Utfordringar – regional utviklingsplan 2024 –.....	49
Scenario Vestland 2040 – Vestland fylkeskommune	50
Grøn region Vestland 2.0.....	50
Lenker	51

Innleiing

Dette dokumentet skal primært nyttast som grunnlag for arbeidet kring mål, strategiar og planoppgåver i samband med kommunal planstrategi i Solund kommune. Kommunen skal vurdere om det er behov for revisjon av overordna kommunalt planverk.

Ein viktig del av grunnlaget for å vurdere om kommuneplanen skal reviderast vil vere utviklingstrekk og utfordringane kommunen har som samfunn og organisasjon, erfaringane med gjeldande kommuneplan, samt i kva grad det nye kommunestyret ønskjer ein ny eller endra politikk for kommunen.

Innhald

Oversiktsarbeidet med utviklingstrekk er viktige delar av kommunen sitt folkehelse-, budsjett- og planleggingsarbeid. Dokumentet tek utgangspunkt i nasjonal og regional statistikk for å forsøke å skape eit bilete av kommunen, kva status er, har vore og kva utfordringar og moglegheiter ein ser framover. Det er lagt vekt på å få fram kva samfunn det er sannsynleg at vi får, med framskrivingar og kort analyse.

Val av tema og indikatorar i dokumentet er basert på vegleiar frå regjeringa, medan kunnskapsgrunnlaget er henta frå dokumenta «*Vestland - Statistikk og utviklingstrekk*» og «*Folkehelseoversikt for Solund kommune 2020-2023*». I tillegg er data henta frå SSB, presentasjonar frå konferansar, Miljødirektoratet, Statistikk i Vest og anna statistikk frå Vestland fylkeskommune, og Telemarksforsking sine regionale analyser og kulturindeks. **Ressursane er opplista bakarst i dette dokumentet.**

Tolking og statistikkutval

Statistikk er ikkje eit eksakt bilete på verkelegheita, og det er naudsynt å diskutere kva som eventuelt ligg bak tala før det kan konkluderast med kva ein står ovanfor. Det vil vere avgjerande korleis dataane er henta inn, av kven, nøyaktigheit og rammene som er lagt for utarbeidinga.

Statistikken som vert presentert her er berre ein liten del av den statistikken som føreligg, men er valt ut basert på å dokumentere kjende utfordringar, og det so er etterspurt meir kunnskap om. Det er også gjort vurderingar av om det kan dukke opp nye utfordringar i framtida, primært basert på nasjonale og regionale analysar.

Det er ein del statistikk knytt til sensitive tema som ikkje kan hentast ut på kommunenivå for Solund, fordi det er for få menneske i statistikkutvalet, dette gjeld til dømes UngData.

Solund kommune, **XX 2024**

Oppsummering

Kjem når dokumentet elles er ferdig...

UNDER UTARBEIDING

Status i Solund

Figuren under er henta frå kommuneplanen sin samfunnsdel, og illustrerer arbeidet med å komme fram til gjeldande samfunnsdel <https://www.solund.kommune.no/f/p1/i7df5c1ad-85bf-46ae-a487-5290dccd68bd/2019-kps-samfunnsdel-solund-vedteken.pdf>

Dei strategiske grepa som skal gjerast i neste periode må i stor grad peikast ut i arbeidet med kommunal planstrategi, fordi desse grepa i praksis styrer kva planar som skal lagast, og planane legg føringar for politisk styring og arbeidet elles i valperioden.

Kommuneplanen sin samfunnsdel 2020 - 2030

Gjeldande samfunnsdel seier noko om tre konkrete satsingsområde i perioden:

1. Samferdsel - ny bru Ytre Steinsund
2. Oppvekst - ny skule og nytt bibliotek på Hardbakke
3. Sentrumsutvikling - Områderegulering av sentrum på Hardbakke

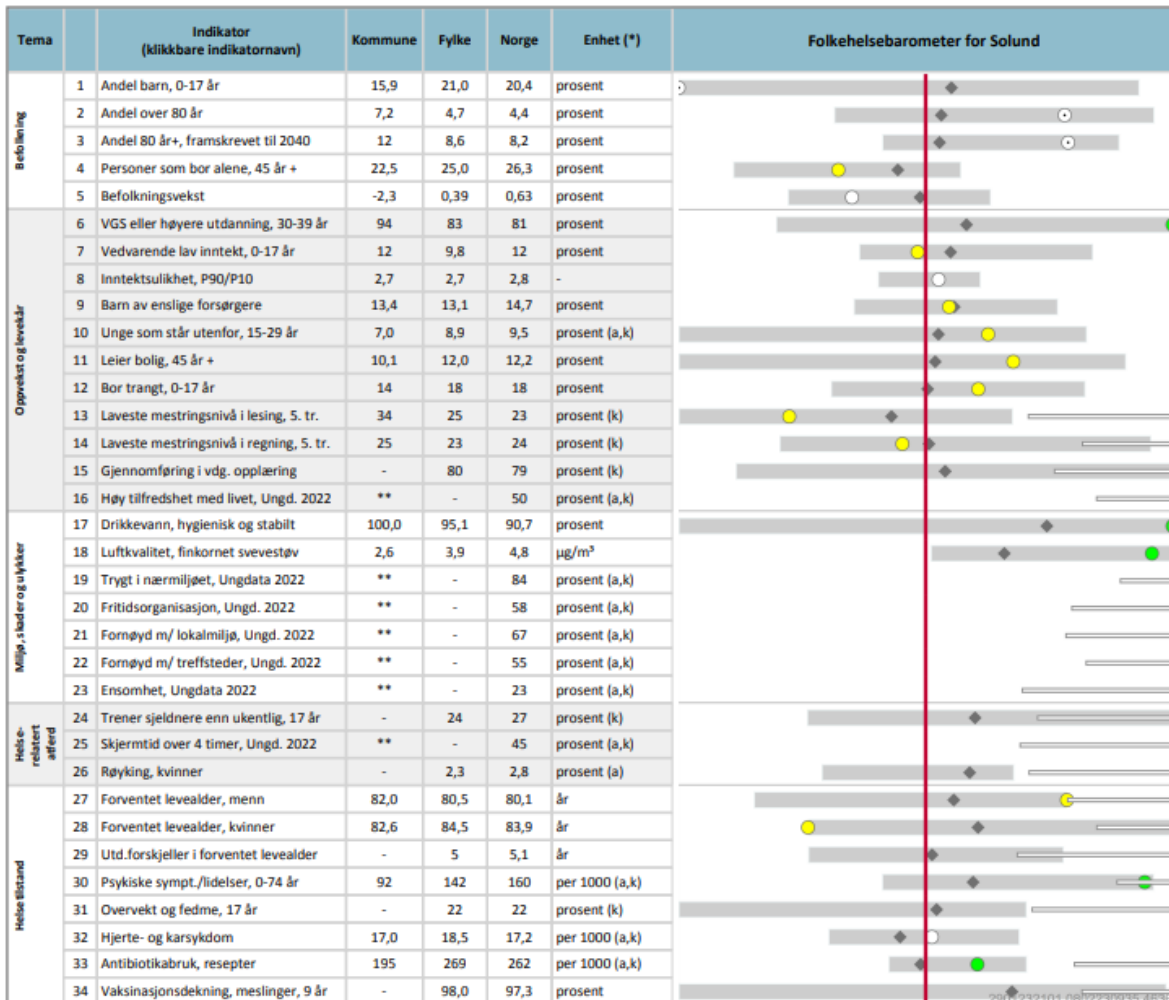
I tillegg seier planen at prioriterte område er:

1. Bruk og vern av sjøområda
2. Bruk og vern av kystlandskapet
3. Varierte bustader og gode bukvalitetar
4. Mangfaldig næringsliv og fleire arbeidsplassar
5. Gjere Solund synleg

Folkehelse i Solund

<https://www.fhi.no/he/folkehelse/folkehelseprofil/>

<https://innsyn.onacos.no/solund/wfdocument.ashx?journalpostid=2022007506&dokid=120789&versjon=1&variant=A&>

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen mangler. Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler og om endringer i tall for 2021 [her](#).

0.2 Sektorane anbefaler at dette får prioritet i Solund framover ¹

Prioriteringane kan med fordel sjåast i ein samanheng med kvarandre.

0.2.1 Anbefalingar for befolkninga generelt

- Bærekraftsbrøken** (s.10) **Samtlege sektorar meiner at bærekraftsbrøken må få hovudprioritet. Med fleire eldre og færre yngre treng vi fleire i arbeidsfør alder for å oppretthalde gode tenestetilbod. Og best mogeleg helse, for å kunne stå lengst mogeleg i jobb (5)**
- Sosial ulikskap** (s.4, 17) **Særskilt barn i familiar med vedvarande låg inntekt (2)**
- Helserelatert atferd** (s.35) **Særskilt «dei fire store»: Tobakksbruk, usunt kosthald, fysisk inaktivitet og høgt alkoholforbruk (1)**

0.2.2 Barn og unge generelt

- Trivsel, mobbing og psykisk helse** (s.30, 45) **Framheva som viktigast av samtlege sektorar. Arbeid og opplæring er også nemnd her. Samt utanforskap i breid forstand (5)**
- At fleirtalet av ungdommane vil etablere seg som vaksne i Solund** (s.13) **Fleirtalet framhevar denne. Og samanhengen med gode kvardagar, variert innhald i fritida, trivsel og kjekk jobb (3)**
- Leseferdigheiter** (s.16) **Gode lesferdigheiter er grunnleggande for å kunne vere ein deltakar i samfunnet (1)**

¹ Antal sektorar nemnde i parantes.

Pågåande prosjekt i Solund

Lista visar mange av dei ulike prosjekta som Solund kommune er kjend med skjer i Solund for tida. Dette er både kommunale prosjekt og andre sine prosjekt. Uansett kven som «eig» prosjekta, er det prosjekt som vil påverke Solundsamfunnet og skape ringverknader i større og mindre grad dei komande åra. Desse ringverknadane kan aukast og forsterkast med aktive grep.

- Ytre Steinsund bru
- Ny skule og bibliotek
- Djupvasskai Søre Mortevisa
- Flytting av hurtigbåtstopp til Hardbakke
- Tilrettelegging av byggefelt på Hersvik
- Merking av parkeringsplassar på Hersvik
- Kommunal to-mannsbustad i Klubben
- Vurderingar kring helsehuset - Solundheimen
- Vurderingar kring kommunehuset
- Vurderingar kring Hardbakke næringsbygg
- Felles fiskerihamn
- Besøksstrategi
- Skiltprosjekt
- Bygdeveksttale
- Utbetringar og asfaltlegging i Klubben
- Kommunal planstrategi
- Det er klart for byggeaktivitet for landbasert anlegg på Losna
- Det er søkt om fire nye akvakulturlokalitetar i Nord Solund
- Planlagt utbygging på settefiskanlegg
- Fjordkysten regional- og geopark har søkt om UNESCO geo-status

Bruk og vern av sjøareala og bruk og vern av kystlandskapet

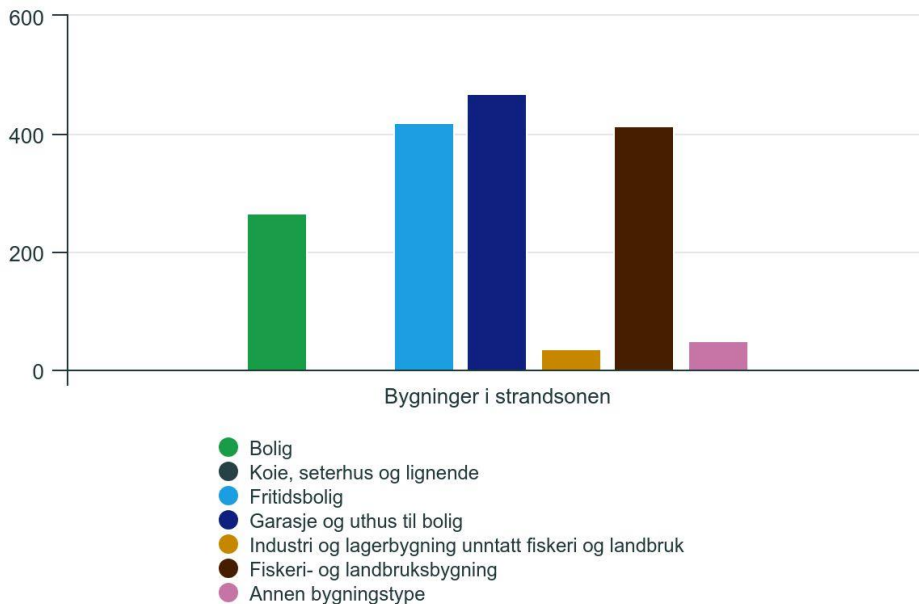
Areal

Solund kommune omfattar eit område på om lag 1750km², derav om lag 228 km² er land og ferskvatn. Om lag 13 % av arealet i kommunen består av land og vatn. Forvaltning etter plan og bygningslova, og dermed kommunal planlegging, omfattar om lag 820 km² av arealet i kommunen.

Potensielt tilgjengeleg strandsone er eit omgrep som vert nytta i arealsamanheng for å seie noko om tilgang på strandsona. Dette er eit generert overlag basert på blant anna inngrepsfrie område som ligg minimum 50 meter frå bueiningar, men tek ikkje omsyn til kaier og naust. Solund har om lag 29.000 dekar potensielt tilgjengeleg strandsone (<https://www.ssb.no/kommuneareal/solund>). Ein skal likevel vere observant på at kvaliteten denne strandsona er høgst varierende og omfattar alt frå fine strender til stupbratte bergveggar. Bruken av strandsona er i mange tilfeller samanfallande mellom fastbuande, besøkande og naturmangfaldet. Slik at strandsona med gode kvalitetar ofte er ettertrakta av fleire partar. Tall bygg i strandsona i Solund ser ein i figur under:

Bygninger i strandsonen

Bygninger

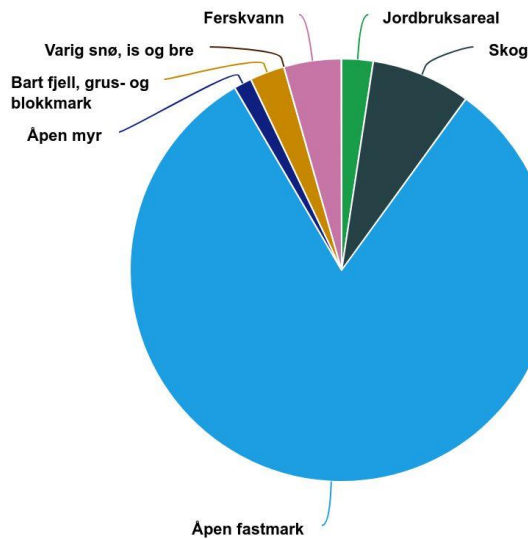
Kilde: Byggeaktivitet i strandsonen, Statistisk sentralbyrå

<https://www.ssb.no/kommuneareal/solund>

Fordelinga av arealresursar er fordelt slik på land:

Ubebygda areal

Tall i km²

Kilde: Arealbruk og arealressurser, Statistisk sentralbyrå

<https://www.ssb.no/kommuneareal/solund>

Arealbruk i sjø

Gjeldande arealplan sikra eit noko sterkare vern av sjøområda gjennom å endre store område frå eit generelt formål for sjø, til NFFF (natur, fiske, friluftsliv og ferdsel). Reine fiskeområde (Fi) vart også vesentleg auka. Auken for NFFF var på 1200 % og fiske var på 560 %. Akvakulturområde vart auka med 20 %. Det vart kartlagt at omsynssonene der fortøyingane til anlegget ligg beslaglegg om lag 5 gongar så stort område som sjølve akvakulturareala i seg sjølv.

Det føreligg ikkje eit fullstendig arealrekneskap for sjø for Solund.

Arealrekneskapet på land

I samband med vedtak av ny arealplan måtte alle eksisterande område vurderast på nytt med bakgrunn i nye eksterne føringar. Dette føret til at område sett av til fritidsbustader (H) og næring (N) (Skogen) vart monaleg redusert, medan friområde vart monaleg auka. Utover det som kjem fram i tabellen under, er det resterande arealet på land i Solund LNF (landbruk, natur og friluftsliv).

Føremål	Daa byggje- og friområde i framlegg til ny plan, 2. gongs høyring	Endring i daa frå kommuneplan 2010 til høyring 2021
Bustad	579	- 26
Fritidsbustad	639	- 896
Næring	852	-257
Spreidd- bustad	1002	- 86
Spreidd fritidsbustad	136	+44
Friområde	1155	+782

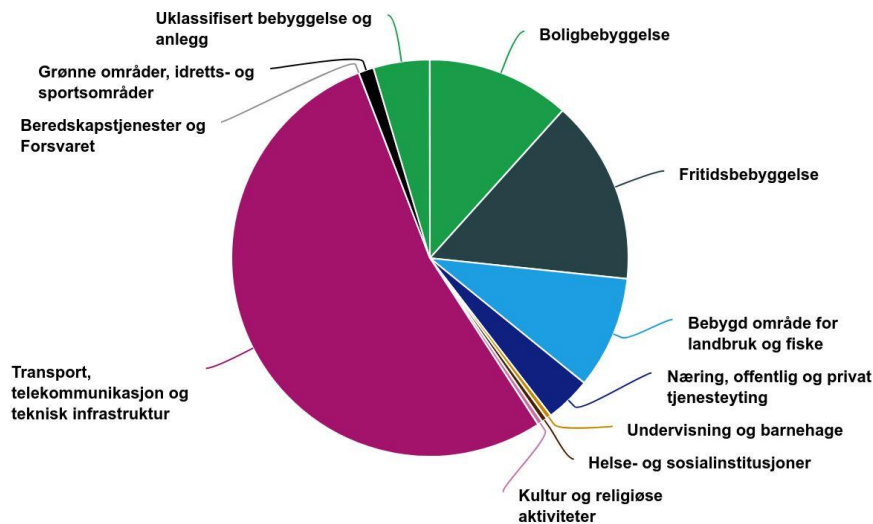
<https://www.solund.kommune.no/f/p1/i25c28824-fb7e-49df-931e-4ce8e7d036ca/solund-arealdel-planomtale-2020-2032.pdf>

Denne tabellen seier noko om kva areal som er sett av til ulike formål, den seier ikkje noko om kor mykje som er ledig utbyggingsareal i kommunen. Det er også slik at det er mange bygg i Solund som er bygd på dispensasjon i område som ikkje er sett av til «rett» formål. Desse kjem heller ikkje fram i tabellen. Areal som er sett av til arealformål i arealplanen på land utgjør i underkant av 2 % av landarealet.

Av arela som er teke i bruk er fordelinga av bruken som vist under.

Bebygd areal

Tall i km²

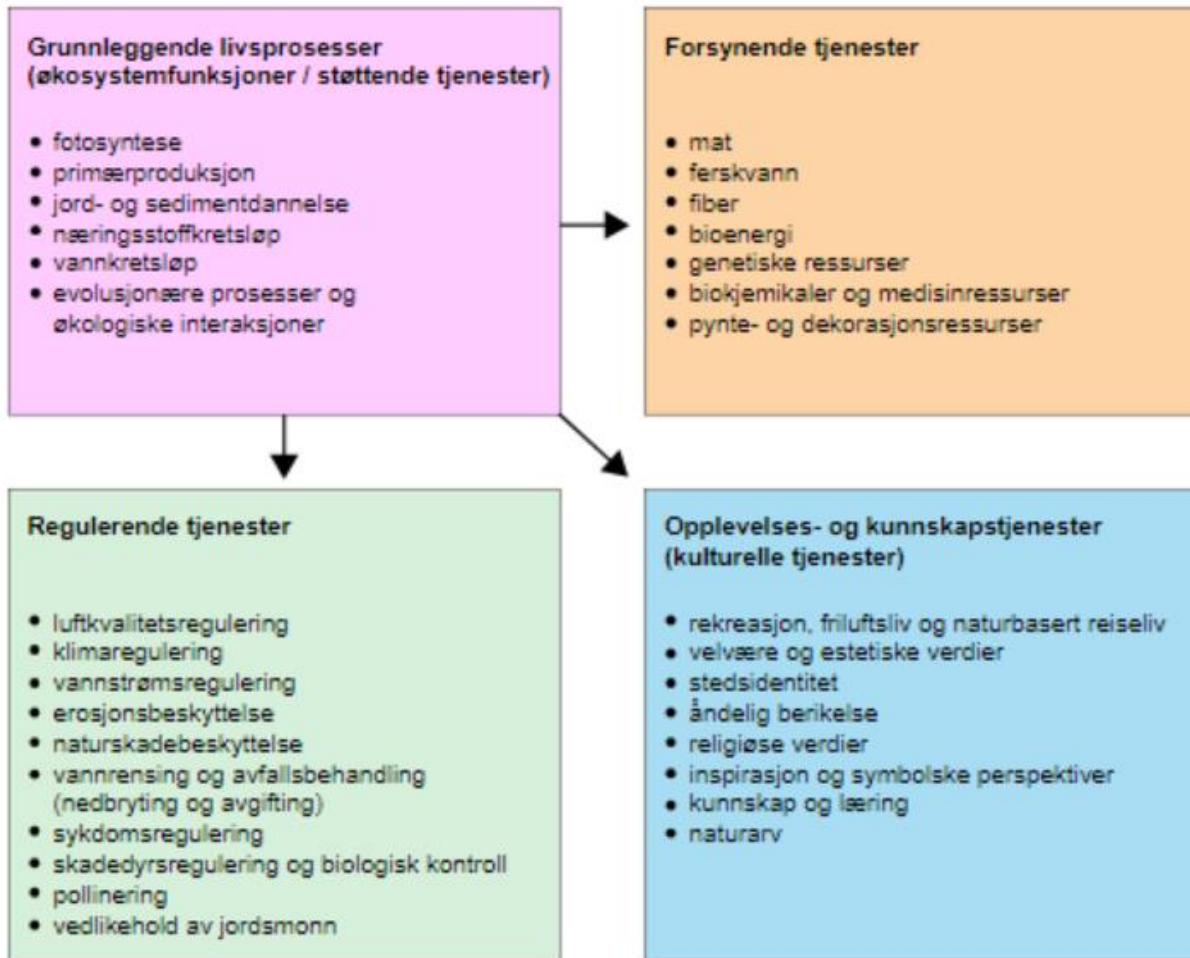
Kilde: Arealbruk og arealressurser, Statistisk sentralbyrå

<https://www.ssb.no/kommuneareal/solund>

Naturmangfald

Kartleggingar av naturmangfald krev at det er folk med kompetanse som har gjort observasjonane, og at desse er rapportert inn. Kartlegging av naturmangfaldet i Solund er langt frå fullstendig, og det kan vere mange verdifulle lokalitetar som ikkje er kjende fordi dei ikkje har vore kartlagde. Kartleggingar skjer ofte i samband med planlegging av konkrete tiltak, generell arealplanlegging eller nasjonale/ regionale «kampanjar» og initiativ.

Naturmangfaldet bidrar med ei rekkje funksjonar som ikkje per tida ikkje kan verdisettast i økonomiske systemet.

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1178/m1178.pdf>

Naturavtalen

Norge har inngått ein naturavtale med mål om å ta vare på minst 30 prosent av natur på land og hav innan 2030. Norge har i dag verna 17,6 prosent av landområda sine, medan 4,5 prosent av havområda er vernet, ifølge Klima- og miljødepartementet (KLD). Store delar av verneområda er nasjonalparker som ligg i fjellområda, medan mange av dei største naturmangfaldskvalitetane ligg i låglandet. Det er eit krav om at naturen skal takast vare på der naturverdiane er. Det er verdt å merke seg at det skal takast vare på, ikkje nødvendigvis vernast, og kan difor omfatta anna type forvaltning enn vern, som til dømes gjennom forvaltningsplanar/ skjøtsel og arealplanlegging.

Naturmangfald i Vestland

Vestland fylke er det fylket med mest variert natur i landet og Nord-Europa. Regnskog og kystlynghei vert rekna som internasjonale verdiar. Naturbeitemarker, slåtteeenger og rik edellauvskog er rekna som nasjonale verdiar. Alle desse naturtypene har Solund i større og mindre grad. Det er mange raudlista og truga artar i Vestland, særleg blant lav, sopp, insekt og mosar.

Naturmangfaldet opplever mange truslar som granspreiing, hjorteforvaltning, opphøyr av tradisjonell skjøtsel. I tillegg føretrekker folk og artsrik natur dei same attraktive områda.

Vern i Solund

I Solund kommune er det per tida om lag 62 km² verna, dette utgjør om lag 3,5 % av arealet. Ein del andre områda er formelt sett ikkje verna, men nokre av områda er omfatta av omsynssone H560-Bevaring naturmiljø i kommuneplanen sin arealdel. Dette er område som har til døme verdifulle naturtypar med verdi A og B, ålegrasenger og gyteområde for torsk. Det er knytt føresegnar til denne omsynssona (§7.2.2 i føresegnene til arealplanen -

<https://www.solund.kommune.no/f/p1/i4cc7561f-5934-43c9-b54b-a2cafdcdfc0c/solund-arealdel-foresegner-2020-2032.pdf>) Det føreligg ikkje data på kor stort areal som er omfatta av omsynssone H560 i Solund.

I Solund er det verna totalt 10 lokalitetar som er naturreservat

https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase/enkelt-sok/?ds=1&f1=46_Vestland&f2=46_Solund .

Desse verna omfattar både sjøfugl, skog og edellauvskog/rik lauvskog. Engevikvassdraget verna i tråd med verneplan for vassdrag

<https://www.nve.no/vann-og-vassdrag/vassdragsforvaltning/verneplan-for-vassdrag/vestland/081-1-engevikvassdraget/> . Alle desse områda er omfatta av sterke restriksjonar.

Det vert arbeida med verneplan for Sognefjorden som vil omfatte Sognefjorden ut til den søre delen av Losna <https://www.statsforvalteren.no/vestland/miljo-og-klima/verneomrade/nye-verneomrade/marint-vern/sognefjorden-kandidatomrade-for-marint-vern/> .

Det vert også vurdert å verne om lag 1 km² i Stroka basert på verdiar knytt til naturbeitemarka der

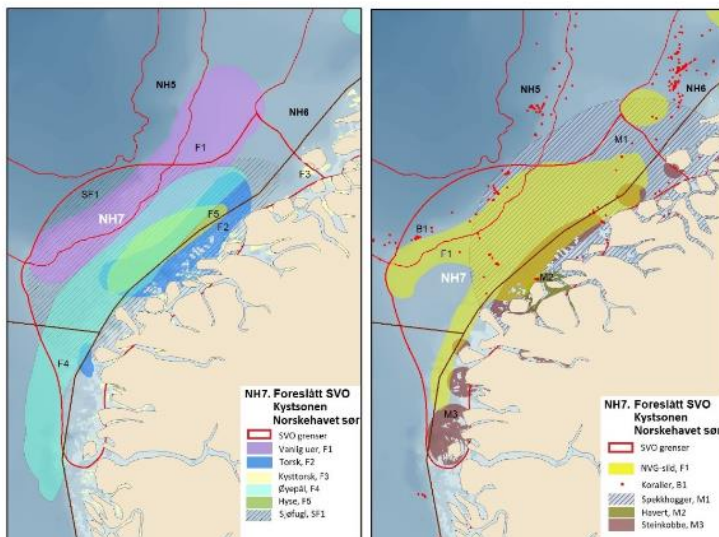
<https://storymaps.arcgis.com/stories/f911868381d24287ac021978a6ae6896> . Naturbeitemark er ein

naturtype som er forholdsvis enkel å «hente» fram att om forvaltninga vert teken oppatt, jamfør

Statsforvaltaren i Vestland. Solund er også omfatta av område NH7 i rapporten «Særlig verdifulle og

sårbare område (SVO) i norske havområder» <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2021-26#sec-9-43> , der det vert peika på at største delen a sjøområda i Solund er

verdifulle enten med omsyn til steinkobbe eller øyepål.

Figur 9.9.1. Kart over forslag til endret SVO Kystsonen Norskehavet sør (NH7). Grensene for det foreslåtte SVO-ets SVO-er er vist med tykk rød strek, mens grensene for overlappende og inntilliggende foreslått endrete SVOSVO-er er vist med tynn rød strek. Grensene for forvaltningsplanområdet er markert med brun linje. Kartet viser utbredelsen av utvalgte miljøverdier av betydning for det foreslåtte SVOSVO-et. Miljøverdier knyttet til gytefelt for fisk/ ynglefelt for vanlig uer, samt beiteområder for pelagisk beitende sjøfugl er markert i venstre kart og miljøverdier knyttet til gytefelt for NVG-sild, bunnnsamfunn og sjøpattedyr er markert i høyre kart.

Anna naturmangfald i Solund

Utover det ovanfor nemnde er det ei rekkje andre område som er kartlagt som verdifulle knytt til verdifulle naturtypar. Kartlegginga vert delt inn i lokalt viktig/ C, (regionalt) viktig/ B og svært (nasjonalt) viktig/A. Verdinamnet varierer fordi det Miljødirektoratet har laga nye metodikkar/ handbøker, og kartleggingane er gjort på ulike tidspunkt.

Solund har 74 stader med kartlagde naturtypar i sjø (DN-19) som har ein verdi: 25 A-lokalitetar, 35 B-lokalitetar og 14 C-lokalitetar. https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase/enkelt-sok/?ds=6&f1=46_Vestland&f2=46_Solund Naturtypene som er kartlagt er tareskog, skjelsand, blautbotn i strandsona, ålegrassamfunn, fjordar med naturleg lågt oksygeninnhald i botnvatn og pollar.

<https://www.fylkesatlas.no/> - Kartlag Marine naturtypar (DN-handbok 19)

I tillegg har i seinare tid er blant anna sørleg sukkertareskog komme på lista over verdifulle naturtypar. Områda ligg ikkje inne på kartet i ovanfor, men ser slik ut:

<https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2023/februar-2023/fire-nye-naturtypar-pa-redningslista-til-direktorata/>

Solund har også 115 stader med kartlagde naturtypar på land (DN-13) som har ein verdi: 38 A-lokalitetar, 36 B-lokalitetar og 41 C-lokalitetar.

https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase/enkelt-sok/?ds=5&f1=46_Vestland&f2=46_Solund Verdifulle naturtypar i Solund er artsrik vegkant, bekkekløft og bergvegg, gamal furuskog, hagemark, kystfuruskog, kystlynghei, naturbeitemark, naturleg fisketomme innsjøar og tjern, norvendte kystberg og blokkmark, parklandskap, regnskog, rik berglendt mark, rik edellauvskog, slåtte- og beitemyr, slåttemark, store gamle tre, strandeng og strandsump og viktig bekkedrag.

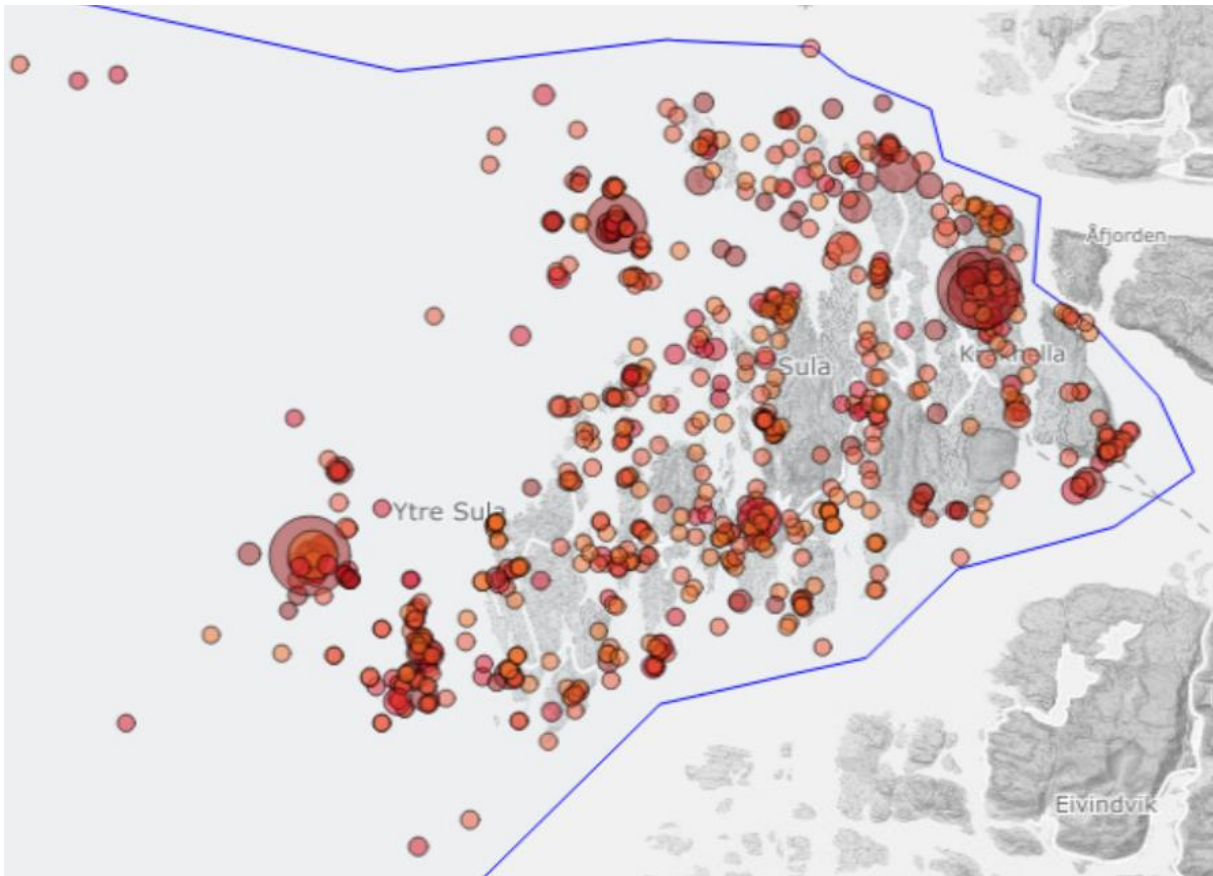

<https://www.fylkesatlas.no/> - Kartlag Viktige naturtypar (DN-handbok 13)

Artsobservasjonar i Solund

Artsdatabanken er ein nettportal der kven som helst kan legge inn informasjon om observasjon av artar, både plantar og dyr. Dette gjer at observasjonane som er gjort er avhengig av at det er folk med kompetanse som har observert, og at observasjonane har blitt meldt inn. Observasjon av mobile artar har naturleg nok større usikkerheit knytt til lokalitet, enn stadbundne artar.

Nokre artar er ikkje synlege i denne portalen, fordi dei er så sårbare. Dette gjeld til dømes hubro og jaktfalk. Kartet under visar artsobservasjonar i Solund for artar som er kritisk trua (CR), sterkt trua (EN), sårbare (VU) og nær trua (NT).

<https://artskart.artsdatabanken.no/#map/-55368,6816739/8/background/greyMap/filter/%7B%22AreaIds%22%3A%5B38234%5D%2C%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Categories%22%3A%5B14%2C15%2C13%2C12%2C11%5D%2C%22Found%22%3A%5B2%5D%2C%22NotRecovered%22%3A%5B2%5D%2C%22Style%22%3A1%7D>

Artsgruppene i kartet er fordelt slik: Og grad av trussel relatert til observasjonane er fordelt slik:

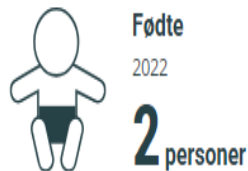
Artsgrupper ↓	Antall observasjoner ↓	% ↓	Rødistekategorier	Antall observasjoner	%
Fisker	209	6,31	● Kritisk truet (CR)	92	2,78
Fugler	2 646	79,84	● Sterkt truet (EN)	254	7,66
Karplanter	179	5,40	● Sårbar (VU)	1 533	46,26
Lav	23	0,69	● Nær truet (NT)	1 435	43,30
Moser	4	0,12			
Pattedyr	5	0,15			
Sopper	225	6,79			
Svamper, nesledyr, kammaneter	14	0,42			
Veps	9	0,27			

Varierte bustader og gode bukvalitetar

Befolkningsutvikling og -samansetting

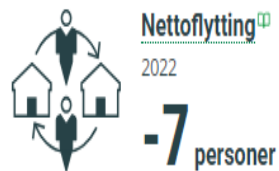
Befolkningsamansetnad	
+	Stabilt folketal på 753, der aukande andel og no storparten av dei unge (flest gutar), ynskjer å busette seg i kommunen som vaksne. Høg sysselsetjing i innvandrargruppa
	Dei fleste har vidaregåande utdanningsnivå og ca. 60% er spreidd busett. 13,2% er innvandrarar, flest arbeidsinnvandrarar
-	Framskriven truleg mangel på arbeidskraft dei komande 10 åra: Dei yngste aldersgruppene minkar, og 67+ aukar, over tid Utfordrande berekraft: Med 2-3 personar i yrkesaktiv alder per pensjonist i dag, antakeleg under 2 i 2040. Og som samstundes skal ta seg av rundt 3 barn & unge per vaksen (forsørgarbrøk) Framtidig mangel på omsorgsbustader Betydeleg fleire arbeidsledige og på tiltak i innvandrargruppa <i>Ugunstig helseadferd er indikert blant hybelbuarar generelt</i> <i>Låg tilbakeflytting?</i>

Endringer i befolkningen

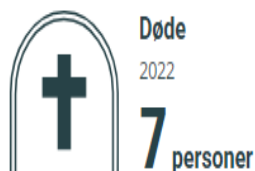
Kilde

[Fødte, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde

[Flyttinger, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde

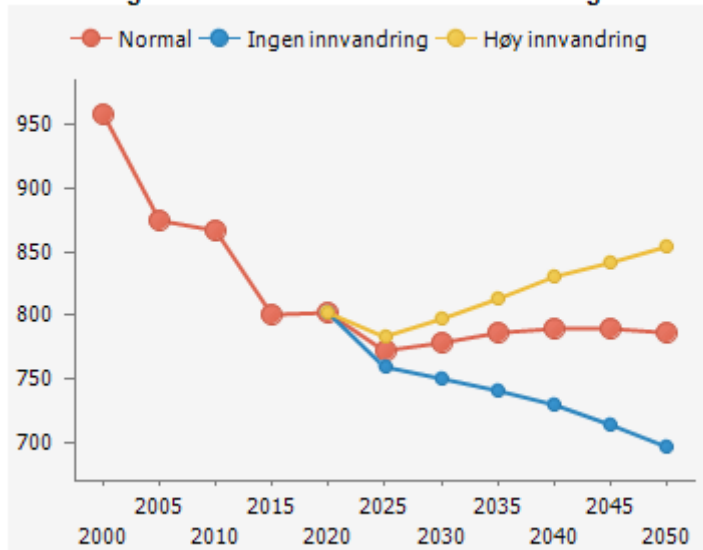
[Døde, Statistisk sentralbyrå](#)

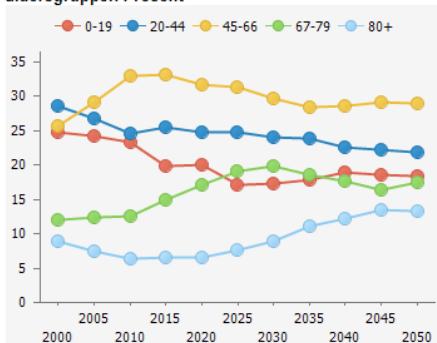
Kilde

[Befolkning, Statistisk sentralbyrå](#)

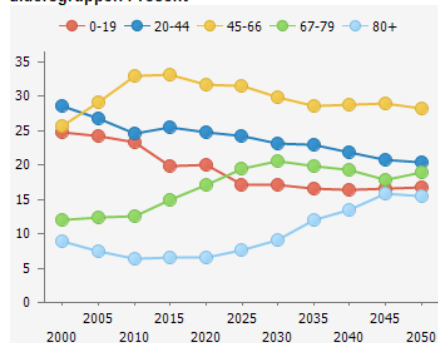
Befolkning 2000-2050. Alternative framskrivninger

Normalalternativet. Andel innbyggere etter aldersgrupper. Prosent

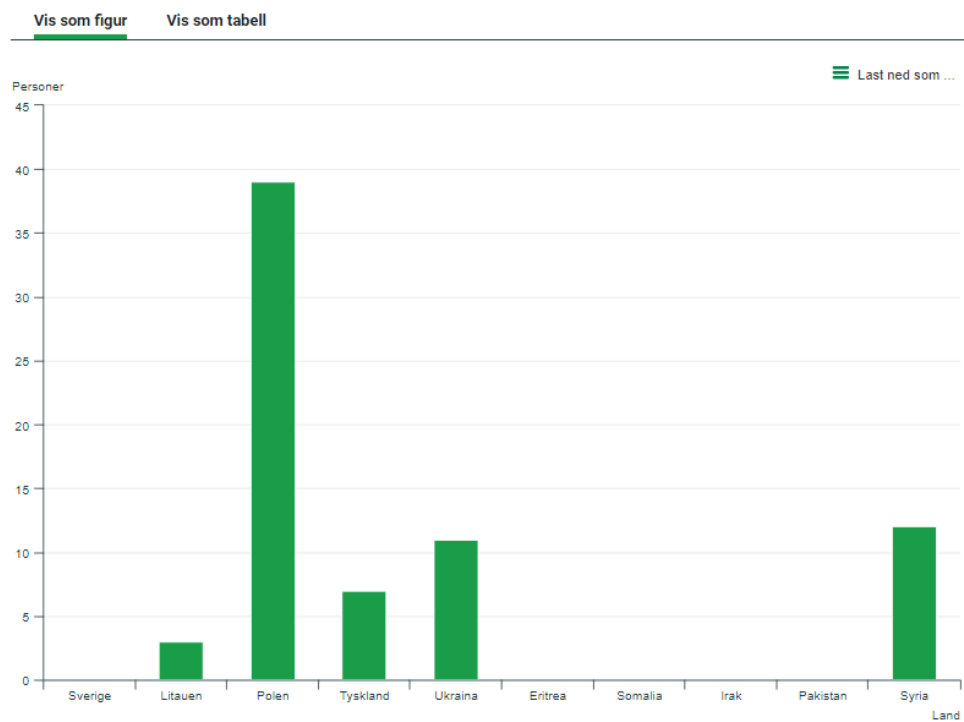

Ingen innvandring. Andel innbyggere etter aldersgrupper. Prosent

https://www.kommuneprofilen.no/profil/Kommunefakta/Befolkning_Framskrivninger_kommune.aspx

Personer med innvandrerbakgrunn. Utvalgte land.

<https://www.ssb.no/kommunefakta/solund>

Krinsvise endringar

Kommunesenteret Hardbakke har hatt ei auke på 50 personar i perioden, medan det er nedgang i dei andre bygdene. Det er størst nedgang i krinsane Kolgrov/ Trovåg og Strand/Oddekalv.

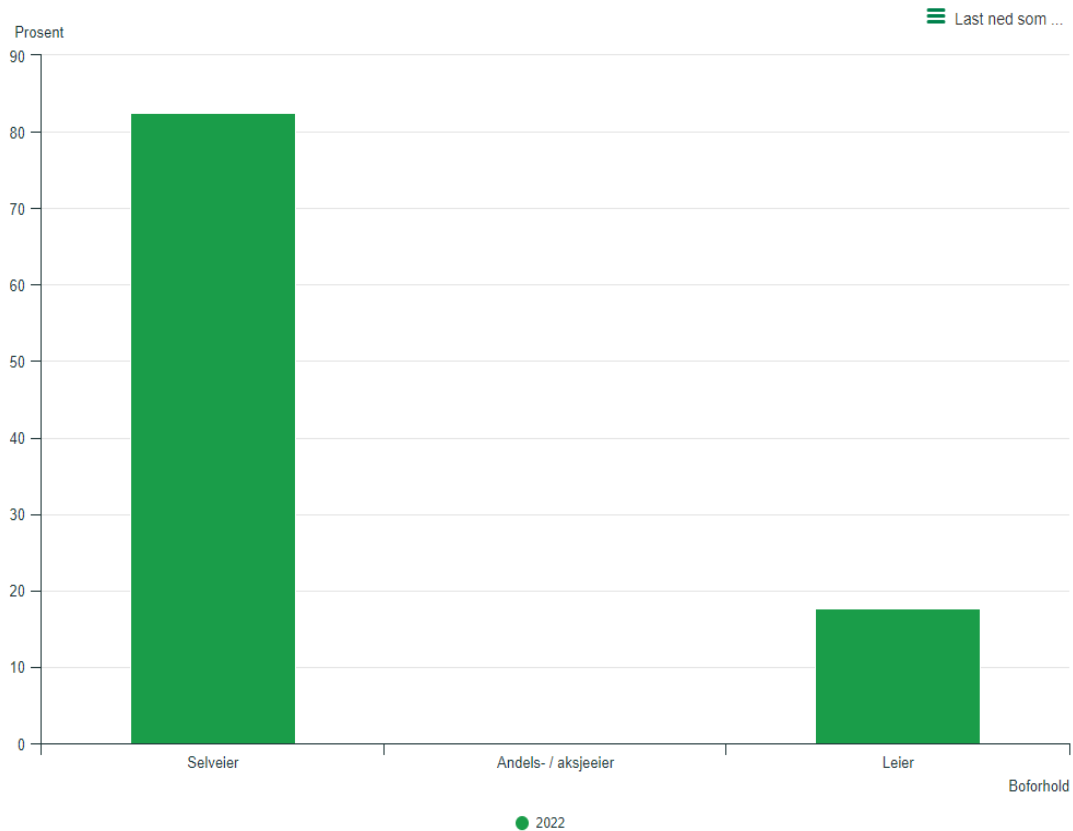
Figur 4. Figurane syner dei krinsvise folketalsendringane i perioden 2014 – 2019. Kjelde: Kommunal Planstrategi 2020 og SSB tabell 04317 -

<https://www.ssb.no/statbank/table/04317/tableViewLayout1/>

Buforhold

Personer som bor i eid eller leid bolig. Andel.

Vis som figur Vis som tabell

Kilde: Boforhold, Statistisk sentralbyrå

Kilde
Bygningsmassen, Statistisk sentralbyrå

Kilde
Landbrukseiendommer, Statistisk sentralbyrå

Kilde
Familier og husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Kilde
Boforhold, Statistisk sentralbyrå

Les mer om hvordan vi bor i Norge på vår [faktaside om bolig](#).

Kilde
Boliger, Statistisk sentralbyrå

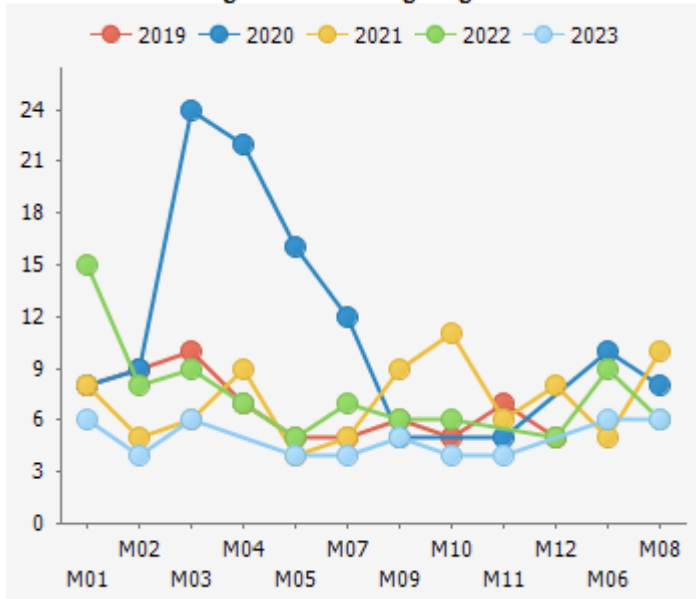
Mangfoldig næringsliv og fleire arbeidsplassar

Arbeidsløyse

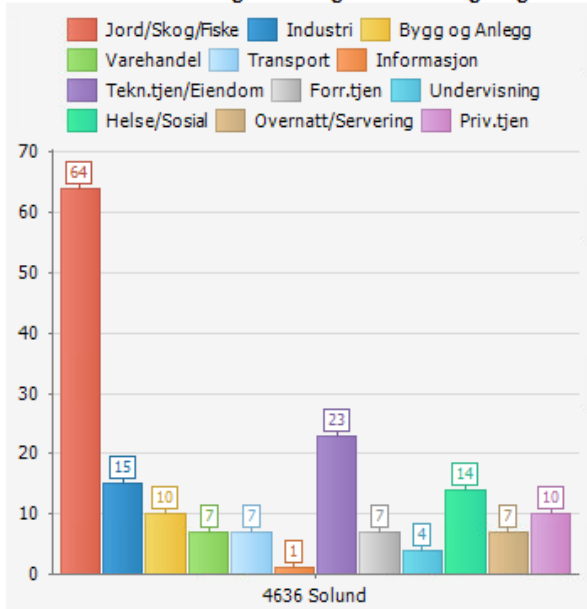
Kommunen har dei siste åra stort sett hatt låg arbeidsløyse, jamfør Folkehelseoversikten for Solund kommune 2023. Ei utfordring har vore å rekruttere nye tilsette med rett kompetanse til stillingar både i offentleg og privat verksemd.

Næringar og sysselsetting

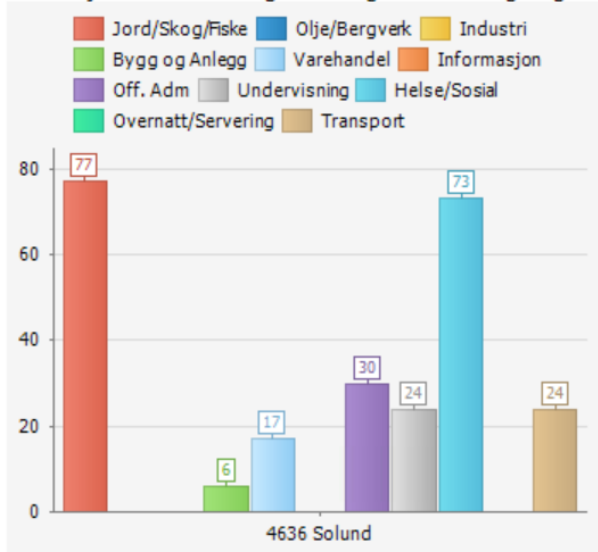
Antall arbeidsledige. Måned. Valgt region

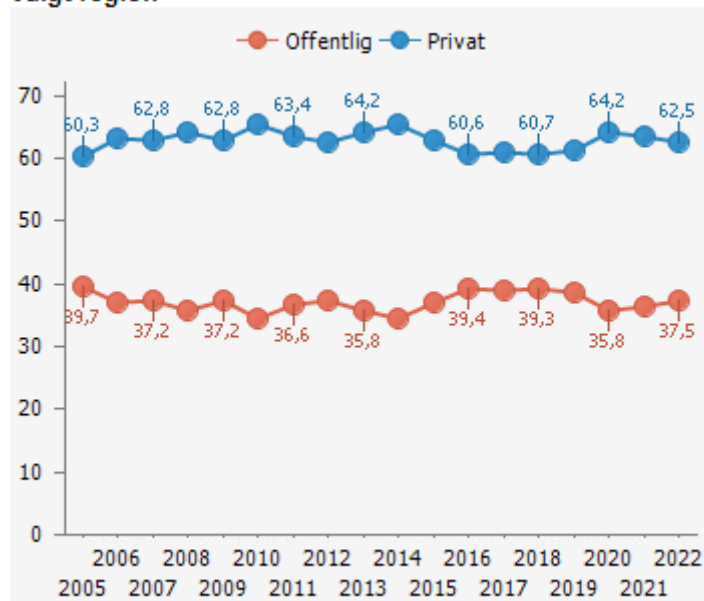
Antall bedrifter i utvalgte næringer. 2022. Valgt region

Antall sysselsatte i utvalgte næringer. 2022. Valgt region

Andel sysselsatt i offentlig og privat sektor. Prosent. Valgt region

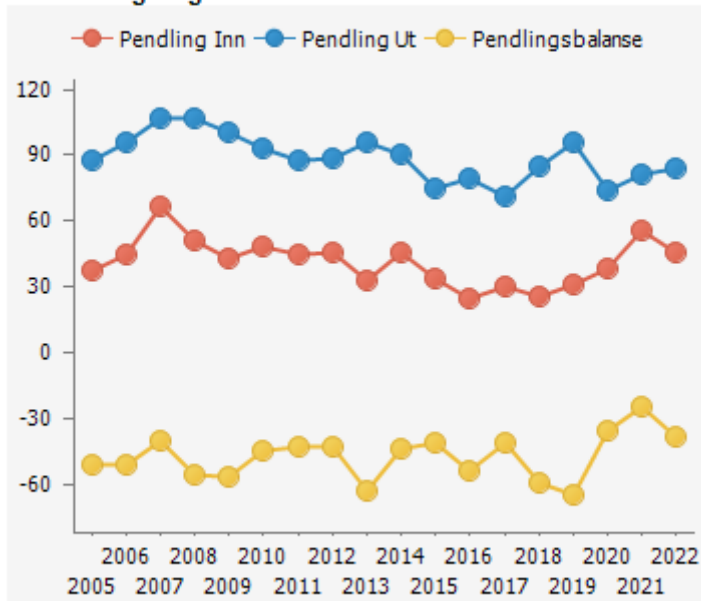
Landbruk

Det er registrert 113 storfe og 2240 sauer over 1 år i Solund i 2022. Jordbruksareal i drift i 2022 var 3056 daa. <https://www.ssb.no/statbank/table/06447/tableViewLayout1/>

<https://www.ssb.no/statbank/table/06462/tableViewLayout1/>

Pendling

Innpendling, utpendling og pendlingsbalanse. Antall. Valgt region.

https://www.kommuneprofilen.no/profil/Kommunefakta/Naring_kommune.aspx

Opplysningar henta ut frå regional analyse: <https://regionalanalyse.no/rapport/46/1/3>

- Relativ arbeidsplassvekst i Solund i perioden 2013 – 2022 var minus 17,9 %.
- Næringsattraktivitet i Solund for perioden 2013 – 2022 var minus 12,2 %.

Næringsattraktivitet er differansen mellom faktisk og forventa vekst i arbeidsplassar. Her er det ei rekkje faktorar som spelar inn: nasjonale forhold, bransjeeffektar, befolkningseffekt, med meir. De kan lese meir om dette på regionalanalyse.

Kompetansebehov

Kompetansebehov i Vestland i dag visar eit stort udekket behov for sjuke- og spesialsjukepleiarar, pleiemedarbeidarar og bygningsarbeidarar. Det er i tillegg låg sysselsetjingsvekst for bygningsarbeidarar, kontor- og kundeservicemedarbeidarar og yrke utan utdanningskrav (som hjelpearbeidarar og reinhaldarar). I nokre regionar er det stor etterspurnad etter grunn- og førskulelærarar.

Framover kan ein forvente at digitaliseringa reduserer behovet for kontor- og serviceyrke, yrke utan utdanningskrav, og ymse repetitive og ikkje-repetitive oppgåver som krev høg kompetanse (kvalitetssikring, radiologi, m.m.). Utsiktane for dette avheng av mogelegheiter og ynskje om digitalisering. Det vert truleg i tillegg behov for generelle digital kompetanse i arbeidsstyrken, fleire med spiss kompetanse innan ulike IT-fag og -område, og «doble kompetansar» dvs. fagkompetanse og digitale ferdigheiter innan IT. I samband med det grønne skiftet er det forventa auka kompetansebehov knytt til klimatilpassing, skadeavgrensing, livsløpsanalysar og sirkulærøkonomi, berekraft og klimarisiko.

Det er auke i tal eldre arbeidstakarar knytt til transport, bygg og sjukepleiarar. Handverkarar, transportarbeidarar, ingeniørar og sivilingeniørar slit med rekruttering blant dei unge.

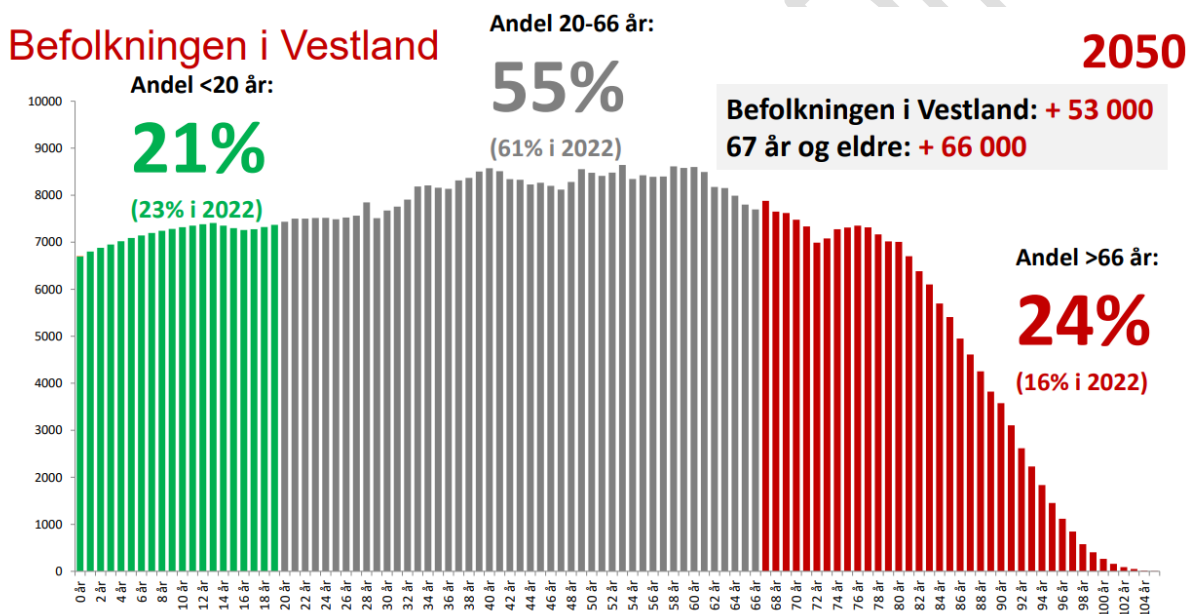
Per tida er det auke i tal studentar knyt til IKT-fag, IKT blir ein viktigare del av fleire utdanningar, fleire vel å ta høgare utdanning og fleire vaksne tek fag- og sveinebrev. Dette er likevel ikkje tilstrekkeleg for å dekke arbeidskraftbehovet.

<https://www.vestlandfylke.no/narings--og-samfunnsutvikling/kompetanse-i-arbeidslivet/kunnskapsgrunnlag/>

Arbeidsmarknad og utanforskap

Utanforskap er eit uttrykk som i daglegtale brukast om manglande sosial tilknytning til **samfunnet** rundt. **Sosiolog Aksel Tjora** definerer det som at «uttrykket beskriver en situasjon der enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor **samfunnet** ellers, for eksempel der de ikke deltar i arbeidsliv eller tar **utdanning**, eller der de mangler språklig eller **kulturell** tilknytning til **samfunnet** ellers». <https://no.wikipedia.org/wiki/Utenforskap>

Per tida har Vestland ein stram arbeidsmarknad med stor ubalanse – det er fleire arbeidsledige enn det er ledige stillingar. Det er også ubalanse mellom kompetansen som blir etterspurt og den kompetanse arbeidssøkarane tilbyr.

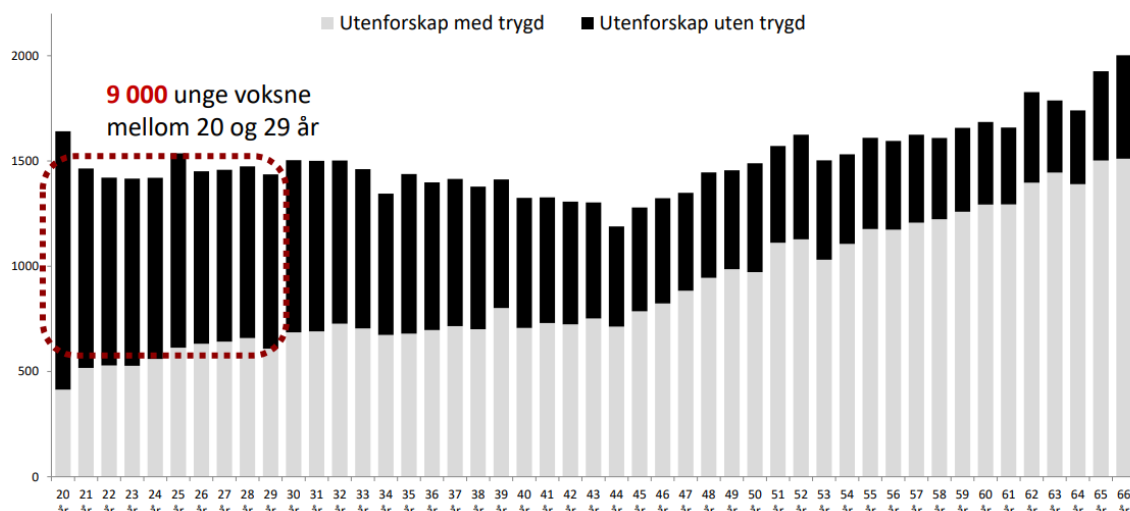
PPT Ulf Andersen – NAV. Refleksjoner om arbeidsmarknaden og utenforskap i Vestland. Samarbeidskonferansen til Vestland fylkeskommune 2023 (PPT kan leggast fram på forespørsel).

OECD i 2013: «Norge har det høyeste sykefraværet og de høyeste kostnadene knyttet til fravær i hele OECD...». Sjukefraværet er framleis spesielt høgt i Norge, samanlikna med nabolanda (jamfør Ulf Andersen i NAV). Høgt sjukefravær er bekymringsfullt fordi vi veit at lange sjukefravær kan leie til uføretrygd og vanskar på arbeidsplassen. Legemeldt sjukefravær i Vestland i 2022 førte til 3,9 millionar dagsverk tapt.

Utanforskap er eit uttrykk som i daglegtale brukast om manglande sosial tilknytning til **samfunnet** rundt. **Sosiolog Aksel Tjora** definerer det som at «uttrykket beskriver en situasjon der enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor **samfunnet** ellers, for eksempel der de ikke deltar i arbeidsliv eller tar **utdanning**, eller der de mangler språklig eller **kulturell** tilknytning til **samfunnet** ellers». <https://no.wikipedia.org/wiki/Utenforskap>

Per desember 2021 stod 70.800 personar i Vestland utanfor utdanning og arbeid.

Utenforskap finnes i alle aldersgrupper i Vestland

PPT Ulf Andersen – NAV. Refleksjoner om arbeidsmarknaden og utenforskap i Vestland. Samarbeidskonferansen til Vestland fylkeskommune 2023 (PPT kan leggest fram på forespørsel).

Dei som står utanfor arbeidslivet har oftare ikkje fullført vidaregåande skule, har oftare ikkje ovre i arbeid året før og er oftare innvandrarak. Blant dei under 31 år er spelar også foreldre si inntekt og utdanningsnivå inn. Medan i gruppa frå 31 år er det auka risiko for utanforskap om ein er mann.

<https://www.vestlandfylke.no/narings--og-samfunnsutvikling/kompetanse-i-arbeidslivet/kunnskapsgrunnlag/>

Det kan vere mange ting som hindrar menneske i å tre ut av utanforskap og inn i arbeid og aktivitet. Det kan vere at dei ikkje vil inn, fordi dei manglar motivasjon. Dei kjem seg ikkje inn fordi dei manglar kvalifikasjonar. Eller dei får ikkje komme inn på grunn av manglande mogelegheiter som ledigheitsnivå, bedriftsbehov, deltidsstillingar, m.m. For å redusere utanforskap vert det peika på at arbeidsgjevarane bør vurdere å senke krava og auke opplæringa.

Klimarisiko for viktige næringar i Solund

Kommunen er avhengig av næringslivet i minst mogeleg grad vert råka av klimaendringane (fysisk klimarisiko) og samstundes klarar seg godt i overgangen til eit samfunn med lågt utlepp (overgangsrisiko).

Under er næringane i Solund som kan bli rørt av klimarisiko. Kommunen bør gjere ei vurdering av alvorlegheita ut frå lokale tilhøve og i dialog med dei lokale næringane.

Fiske, fangst og akvakultur:

Auka havtemperatur og endra artssamansetting, migrasjon av artar og endra fôropptak hos oppdrettsfisk. Det er også klimarisiko i soyaproduserande land, og risiko for strengare reguleringar/høgare prising av klimagassutslepp.

Maskinreparasjon og –installasjon:

Ekstremvêr og endra krav til elektrifisering av maskinparkar.

Varehandel:

Moderat risiko for tiltak for redusert biltrafikk og innføring av sirkulærøkonomi.

Sjøfart:

Ekstremvær, karbonprising, regulering av utslepp og strengere krav til ferjedrift.

Jordbruk:

Ekstremvær, endring i værmønster og klimaendringar i andre land. Vidare kan næringa oppleve risiko knytt til strengere regulering/ høgare prising på klimagassutslepp og endra konsumpreferansar.

Klimarisiko i næringer som er viktige for Solund

17,2%

Fiske

6%

Maskinreparasjon
og -installasjon

5,8%

Varehandel

<https://klimarisiko.kbn.com/regioner/vestland/solund/>

UNDER UTARBEIDING

Gjere Solund synleg

Sidan vedtak av gjeldande kommunal planstrategi har Solund kommune publisert ny nettside. Solund kommune har profilar på facebook (Solund nyheter), LinkedIn, Snapchat og LinkedIn. Det finnst i tillegg fleire profilar knytt til enkelt tenester som skule, folkehelse og ungdomsprosjekt.

Dei ulike media-kanalane vert nytta til litt ulike formål, og har litt ulik frekvens på publisering. På nettsida vert det publisert artiklar på Aktuelt om lag annakvar veke, medan det blir publisert på LinkedIn og Instagram 1-2 gonger i veka. Solund Nyheter publiserer omlag **XX**

Tal følgjarar: LinkedIn: 88. Instagram: 744. Solund nyheter: 3000. Det er ein aukande trend i følgjartal på LinkedIn og Instagram.

I tillegg pågår det marknadsføring knytt til reiseliv gjennom ulike apparat og kanalar, som andre aktørar enn kommunen styrer.

UNDER UTARBEIDING

God oppvekst

Det er lokalitetar til 50 einingar i barnehagen, der barn over 3 år tel som 1 og barn under 3 år tel som 2 einingar. Per februar 2024 er i bruk 34 einingar. Det er difor plass til fleire barn, men dette vil også avhenge av personell. Storleiken på personalgruppa blir tilpassa barnegruppa.

På skulen er det 65 elevar per februar 2024, og her er det god kapasitet både i klasseromma og kontor. Også her må personalgruppa til ein viss grad tilpassast elevgruppa.

Oppvekstprofil for Solund

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Oppvekstbarometer for Solund
Bebø- ning	1 Andel barn, 0-17 år	15,9	21,0	20,4	prosent	
	2 Innvand. og norskf. med innv.foreldre	15,6	15,2	19,8	prosent	
Levetår	3 Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	12	9,8	12	prosent	
	4 Barn i familier som mottar sosialhjelp	-	4,4	5,7	prosent	
	5 Bor trangt, 0-17 år	14	18	18	prosent	
	6 Barn av enslige forsørgere	13,4	13,1	14,7	prosent	
	7 Barn med barnevernstiltak, 0-17 år	4	3,7	3,9	prosent	
	8 Unge som står utenfor, 15-24 år	-	7,1	7,4	prosent (a,k)	
	9 Bemanning i barnehage, oppfylt	0	95	92	prosent	
Barnehage og skole	10 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	34	25	23	prosent (k)	
	11 Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	25	23	24	prosent (k)	
	12 Trives på skolen, 7. trinn	-	85	86	prosent (k)	
	13 Mobbes på skolen, 7. trinn	-	6,7	7	prosent (k)	
	14 Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	45,5	43,5	43,3	poeng (k)	
	15 Gjennomføring i vdg. opplæring	-	80	79	prosent (k)	
Fritid og nærmlige	16 Fornøyd med lokalmiljøet, 2022	**	-	67	prosent (a,k)	
	17 Fornøyd med treffsteder, 2022	**	-	55	prosent (a,k)	
	18 Med i fritidsorganisasjon, 2022	**	-	58	prosent (a,k)	
	19 Ensomhet, 2022	**	-	23	prosent (a,k)	
	20 Regelbrudd, Ungd. 2022	**	-	9,2	prosent (a,k)	
	21 Skjermtid over 4 timer, 2022	**	-	45	prosent (a,k)	
Helse og helsefferd	22 Fornøyd med helse, 2022	**	-	67	prosent (a,k)	
	23 Høy tilfredshet med livet, Ungd. 2022	**	-	50	prosent (a,k)	
	24 Psykiske plager, 2022	**	-	16	prosent (a,k)	
	25 Psykiske sympt./lidelser, 15-24 år	152	152	166	per 1000 (a,k)	
	26 Søvnp problemer, 2022	**	-	30	prosent (a,k)	
	27 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	-	24	27	prosent (k)	
	28 Overvekt og fedme, 17 år	-	22	22	prosent (k)	
	29 Reseptfrie smertest. ukentlig, 2022	**	-	20	prosent (a,k)	
	30 Alkohol, har vært beruset, 2022	**	-	13	prosent (a,k)	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen mangler. Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler og om endringer i tall for 2021 [her](#).

<https://www.fhi.no/he/folkehelse/folkehelseprofil/>

Folkehelseoversikta om oppvekst og levevilkår

Oppvekst- og levekår	
+	<p>Fullføringsprosenten på vidaregåande er jamt høg, og det er få unge som står utanfor arbeid, opplæring og utdanning (NEET) i aldersgruppa 15-29 år.</p> <p>Det er relativt låge utgifter til barnevernstiltak.</p> <p>I arbeidslivet er arbeidsløysa låg over tid. Og der landet slit med låg sysselsetjing i innvandrargruppa, er denne jamt høg i kommunen.</p> <p>Sjukefråværet er litt under fylke og land, med fleire kvinner enn menn. Tala for uføre er stabile, mellom fylke og land.</p> <p>Utdanningsnivået 30-39 år har stige til over land/fylke (relatert til m.a. helseadferd/sosial ulikskap)</p> <p>Hushaldningar sitt gjennomsnittlege inntektsnivå er over land/fylke</p>
	<p>Barn som veks opp med einslege forsørgjarar er aukande , men som land/fylke</p> <p>Stabilt antal uføre og på sosialhjelp, mellom land og fylke, og ingen på fast sosialhjelp. (Litt auke i midl. sosialhjelp og økonomisk råd og rettleiing)</p>
-	<p>Leseferdigheita er lågare enn andre kommunar, men i betring</p> <p>Fleire med lågare utdanningsnivå – (relatert til m.a. helseadferd/sosial ulikskap)</p> <p>Det manglar ei skjerma aktivitets-/bedriftsform for varig tilrettelegging</p> <p>Lang reiseveg til spesialisthelsetenesta og nokre geografisk uføre Barn i hushald med vedvarande låg inntekt (12,1%) er som land og fylke.</p>

Nøkkeltal frå oppvekst

Barn med barnehageplass^{††}

2022

94,4%

Kilde

[Kildetabell i Statistikkbanken](#)

Elever i SFO/AKS^{††}

2022

63,2%

Kilde

[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)

A B C Elever som får særskilt norskopplæring^{††}

2022

3,2%

Kilde

[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)

Elever som får skoleskuss^{††}

2022

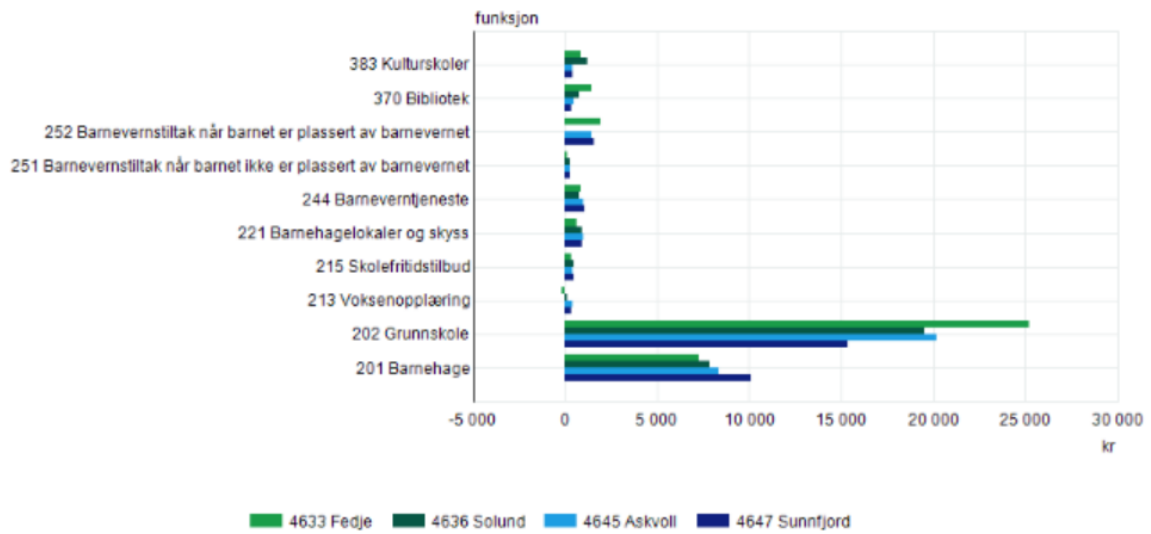
44,4%

Kilde

[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)

<https://www.ssb.no/kommunefakta/solund>

12362: Utgifter til tjenesteområdene, kommunekonsern, etter region og funksjon. Beløp per innbygger (kr), Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde, 2022.

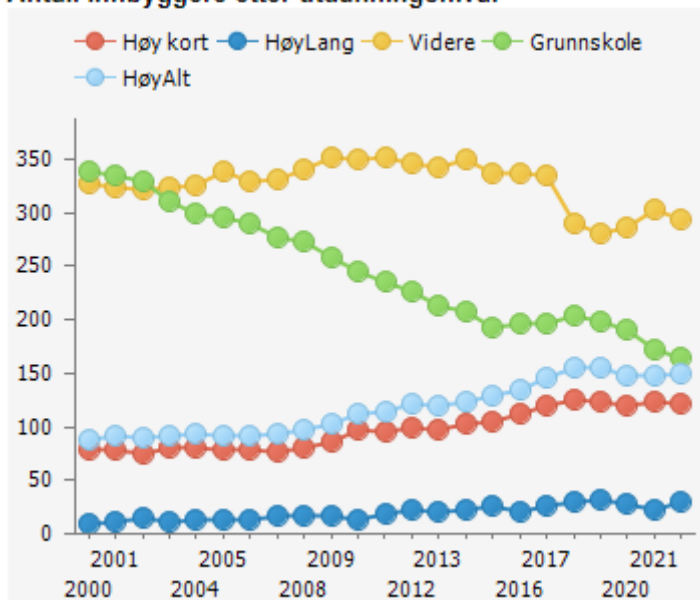
<https://www.ssb.no/statbank/table/12362/>

Samanlikna med dei andre kommunane, så brukar ikkje Solund meir pengar per innbyggjar på nokon av tenestene som er trekt fram her, enn nokon av dei andre kommunane Solund er samanlikna med. Det er eitt unntak, og det er kulturskulen, og det kan settast saman med god «score» på kulturindeksen.

Utdanningsnivå

Forsking viser at kvinner ofte er dei som avgjer kvar unge par etablerer seg. Kvinner i Solund har jamt over ei høgare utdanningsnivå enn menn. Dersom Solund skal konkurrere med andre kommunar om unge høgt utdanna arbeidstakarar så må det finnast arbeidsplassar som krev høgare utdanning.

Antall innbyggere etter utdanningsnivå.

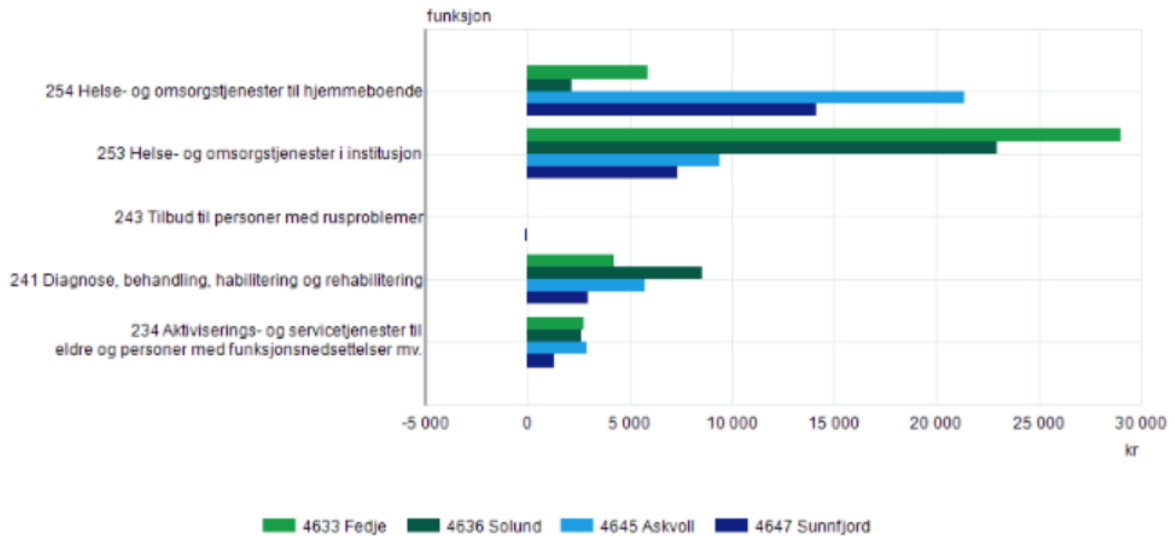

https://www.kommuneprofilen.no/profil/Kommunefakta/Utdanning_kommune.aspx

God alderdom og god helse og omsorg heile livet

Per januar 2024 er det fullt på Solundheimen, og det er

12362: Utgifter til tjenesteområdene, kommune konsern, etter region og funksjon. Beløp per innbygger (kr), Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde, 2022.

<https://www.ssb.no/statbank/table/12362/>

Samanlikna med dei andre kommunane, så brukar ikkje Solund meir pengar per innbyggjar på nokon av tenestene som er trekt fram her, enn nokon av dei andre kommunane Solund er samanlikna med. Dei store skilnandane mellom Solund og Fedje på eine sida og Sunnfjord og Askvoll på andre sida på heimebuande og institusjon, har truleg samanheng med at dei eldre kjem på heimen tidlegare enn andre stader. Dette kan komme både av kapasitet og geografi. Det er ein indikator Solund stikk seg ut på, og det er rehabilitering m.m., og det kan truleg settast i samanheng med at Solund både har eigen fysioterapeut og ergoterapeut.

God folkehelse

Folkehelseoversikten for Solund 2023

	Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
+	<p>På 2. plass i Vestland som frivilligkommune (breid samfunnsaktør, som antakeleg vert endå viktigare i framtida).</p> <p>Frivilligsentralen har fleire tilbod mot sosial ulikskap</p> <p>Det er høg framtidsoptimisme hjå dei unge. Dei fleste ungdomsskuleelevane føler seg trygge der dei bur</p> <p>Kommunen har blitt Trafikksikker kommune</p> <p>Det er moderat til lite radon, og vatnet er reint</p> <p>Ingen nyare tal, men tidlegare aukande trivsel i ungdomsskulen frå under til over landsnittet. Og minkande mobbing til under land/fylke.</p>
	Lovbrott, vald og mishandling har vi ingen lokal oversikt over
-	<p>Det er kunnskap om at uynskte hendingar skjer i ungdomsskulen (språk, fysisk åtferd, utestenging, rasisme, nettmobbing o.l.).</p> <p>Det er ynskja betre universell utforming</p> <p>Stor avstand gjev utfordringar ifht. politi og responstid i krise- og katastrofehandtering</p>
	Skader og ulykker
+	Det er ingen omkomne i brann og trafikk den siste tida
	Lovbrot, vald og mishandling har vi ingen lokal oversikt over
-	<p>Tidlegare fleire skader totalt enn land og fylke, fram til 2017, utan nyare tal. Tidlegare ein personskaade annan kvart år i trafikken på land og ei trafikkulykke årleg.</p> <p>Det har og vore tre hoftebrot årleg, hovudsakleg 75+, truleg i eller i tilknytning til heimen.</p>
	Helserelatert åtferd
+	<p>Dei fleste av ungdommane i Solund bruker 3-4 timar dagleg framføre skjerm, og dei fleste er aktive. Mest på eiga hand, deretter fyl idrettslag og e-sport.</p> <p>Dei fleste ungdommar søv nok</p> <p>Dei fleste ungdommar har med matpakke på skulen, og 2/3 har med frukt/bær/grønsaker.</p> <p>Tobakksbruken er låg hjå ungdommar</p> <p>4/5 av ungdommane har aldri prøvd tobakk</p>
	<p>62% av ungdommane er medlem i eit idrettslag</p> <p>Dei fleste ungdommane flyttar på hybel for vidaregåande, og får då truleg mindre oppfylgning på kosthald</p> <p>Det er alkohol som dominerer rusmisbruk i Solund</p>
-	<p>Heile 80% av vaksne i Norge sit for mykje i kvardagen, og vi har få lokale tal.</p> <p>Tilgjenge er utfordrande og aktivitetstypetilbod er begrensa</p> <p>Tidlegare viste tal at andel med overvekt/fedme sank; vi har ikkje nyare tal, men var då som landet og fylket for øvrig.</p> <p>Som land og fylke har 1/2 av ungdomsskuleelevane prøvd alkohol, og andre rusmiddel førekjem.</p> <p>Snus har ein mogeleg oppsving.</p> <p>Over 2/3 av ungdommane rapporterer om søvnnvanskar og trøttheit, og 1/3 får for lite søvn.</p>
6	Helsetilstand
+	<p>Det er få som brukar diabetesmedisin mot type 2; vedvarande lågare enn land og fylke. Det same gjeld hjarte-/karsjukdom, muskel- og skjelettlidingar.</p> <p>Psykiske symptom og lidingar ligg betydeleg under lands- og fylkessnitt</p> <p>Dei fleste ungdommar i Solund rapporter å ha det bra</p>
	<i>Covid19-pandemien har påverka den psykiske helsa ulikt</i>

	<p><i>Konsekvensane av pandemien for barn og unge nasjonalt har først og fremst påverka deira liv og helse gjennom smitteverntiltaka, og mindre i sjukdomsbyrde. Og det er både negative og positive funn i den psykiske helsa etter pandemien</i></p> <p>Tannhelsetenesta angir for lita tid til førebygging, og det er ingen lokale tal om tannhelsa</p> <p>Tiårs-gjennomsnitt viser ein relativt stabil andel nye krefttilfeller, der prostatakraft, tjukk- og tynntarmkraft, og brystkraft dominerer</p> <p>1/3 av ungdommane rapporterer mest av nokre fellestrekk: Einsemd, bekymring for nye ting og å føle seg ulykkeleg, trist og deprimert, og kjenner på at alt er eit slit.</p>
-	Lang og kostbar reise til spesialisthelsetjenesta

UNDER UTARBEIDING

Varierte kultur- og fritidstilbud

Kultur

Kulturtilbud i kommunen

Kilde

Kulturtilbud, Statistisk sentralbyrå

<https://www.ssb.no/kommunefakta/solund>

Kulturindeksen

Kulturindeksen presenterer tal som kan seie noko om statusen for kulturlivet. Det føreligg ikkje ein rapport for Solund, men det kan lesast ut data for Solund frå rapporten frå Vestland. Ein ser på situasjonen i dag og tendensar over tid for mange ulike område innanfor kunst- og kulturfeltet. Tala gjeld for 2022 om ikkje anna er nemnt.

Solund er rangert som nummer 96 nasjonalt og nummer 14 i Vestland samla sett i kulturindeksen. Solund brukar netto 3.701 kr/ innbyggjar til kultur, som betyr nummer 31 nasjonalt og nummer 4 i Vestland.

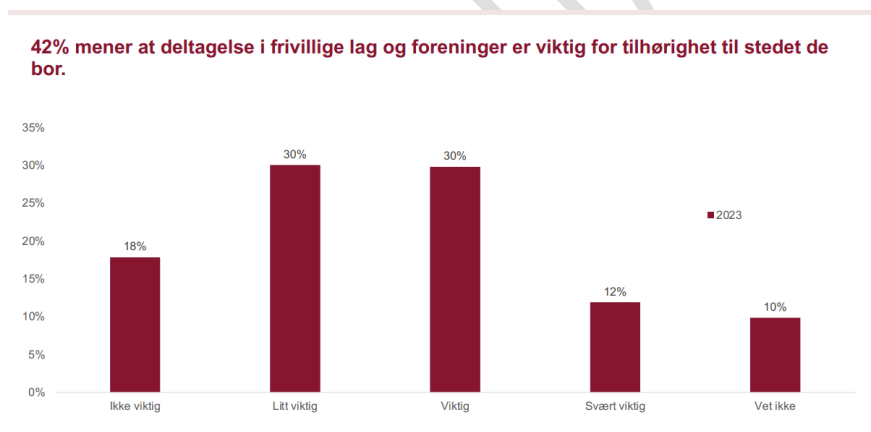
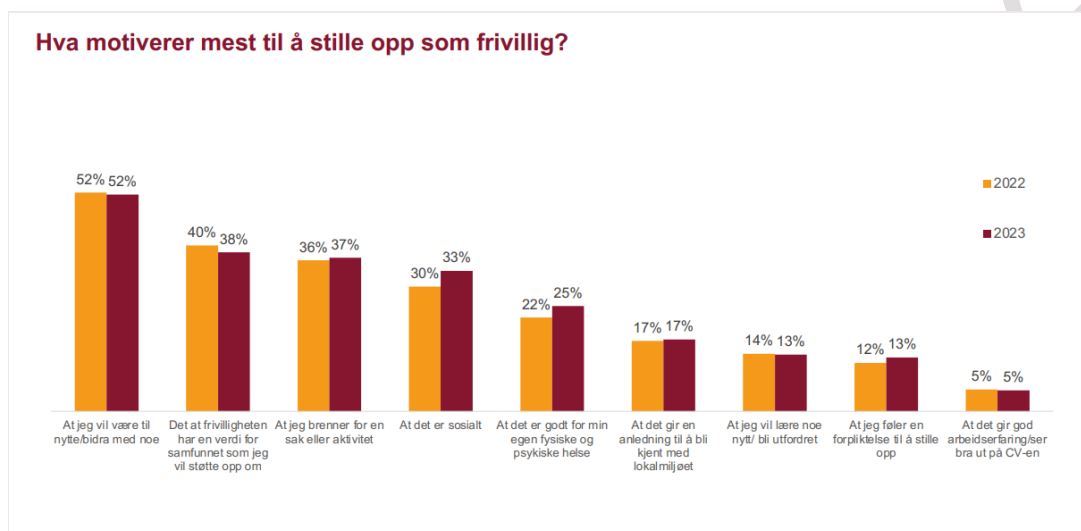
Indikator	Resultat	Nasjonalt	Regionalt
Kunstnarar/ 1000 innbyggjarar	5,2	41	4
Kulturarrangement - omsetning og tal arrangement	73	245	39
Kinofærestillingar / 1000 innbyggjarar	49	107	-
Biblioteksaktivitet – utlån, arrangement, lånarar, m.m.	2,8	122	-
Scenekunst / innbyggjar	3,91	9	1
Kulturskule – tilbod, tal elevar, venteliste	7,86	5	30
Den kulturelle skulesekken - tilbod	2,51	247	-
Fritidsklubbar – tal besøk	14,5	16	4
Frivilligheit – tal medlemar, MVA-kompensasjon	335,94	1	1

Kulturindeksen har ikkje data på innbyggjartilfredsheit, statens kunstnarstipend, kulturarbeidsplassar, museum, tildelingar. Det er i tillegg ein del indikatorar som ikkje kan plasserast på regionalt nivå relatert til andre kommunar. <https://kulturindeks.no/rapport/46/1/1>

Frivilligheita

Frivilligbarometeret 2023 seier noko om status for frivilligheita. [https://s3.eu-west-](https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/frivillighet-norge/pdf/Frivillighetsbarometeret-2023-pdf.pdf)

[1.amazonaws.com/frivillighet-norge/pdf/Frivillighetsbarometeret-2023-pdf.pdf](https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/frivillighet-norge/pdf/Frivillighetsbarometeret-2023-pdf.pdf) I 2023 utførte 64 % av menn og 60 % av kvinner frivilliginnsats. Deltaking i frivillig arbeid ligg mellom 59 % og 66 % når ein ser på alle aldersgrupper samla sett. 42 % av dei som ikkje gjer frivillig innsats, kunne tenke seg å gjere ein frivillig innsats for ei sak dei er opptekne av. Levekårsundersøkinga til SSB viser at delen av befolkninga som har ytt frivillig arbeid er høgare i distrikta enn i sentrale stork. Undersøkinga viser også at type frivilligheit varierer med sentralitet. Meir aktivitet innan livssyn i sentrale kommunar, meir aktivitet i hobby- og friluftssorg i mindre sentrale kommunar. Nærmiljøaktivitet har også mindre omfang i sentrale kommunar. <https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/bolig-og-boforhold/artikler/levkarsundersokelsen-2023>

Frivilligheita, folkehelse og samfunn

Wildawskys 90/10 regel for folkehelsearbeid sier at 90 % av folkehelsearbeidet forgår utenfor helsetjenesten og at bare 10 % foregår innenfor helsetjenesten. Det er talfesta kor mykje av desse 90 % som vert løyst av frivilligheita.

Notatet «Frivillighet og folkehelse – en kunnskapsgjennomgang» frå Senter for forskning på sivilsamfunn og frivilligsektor

https://www.samfunnsforskning.no/sivilsamfunn/publikasjoner/notater/notat_02_2016_v4.pdf

seier at frivillige har betre helse og livskvalitet enn ikkje-frivillige. Dette kjem både av at deltaking har positive effektar og at frivillige lag og organisasjonar tiltrekker folk med som allereie har god helse og

livskvalitet. Det vert vidare påpeika at deltaking i frivillige arbeid er gunstig for å skape og oppretthalde sosiale relasjonar, i alle fall blant enkelt grupper som pensjonistar og arbeidsledige.

KS trekker fram frivillig organisasjonar som produsentar og vedlikehaldarar av sosial kapital i rapporten "På sporet av en lokal frivillighetspolitikk? (2005). Høg sosial kapital blir forklart som ein hjørnestein i demokratisk og økonomisk utvikling. Vidare seier rapporten at eit aktivt foreiningsliv skaper gjensidige tillitsforhold, noko som er nødvendig for at det skal vere rasjonelt for kollektivet å samarbeide med andre (KS, 2005).

I Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgfeltet 2015 – 2020 står det: «Frivillig sektor har spilt, og spiller fortsatt, en viktig rolle i oppbyggingen av velferdssamfunnet i Norge. Frivillig sektor har vært med i utviklingen av velferdstjenester og innovasjon på helse- og omsorgsfeltet og har vist vei for det som senere har blitt naturlige oppgaver for velferdsstaten.»

https://www.regjeringen.no/contentassets/4458634b21274b349a602c9a00ff116f/nasjonal_strategi_frivillighet.pdf

På regjeringen.no kan ein lese om frivillig sektor og lokaldemokrati: «Frivillig sektor bidrar med store verdier til samfunnet, er samfunnsbyggende og spiller en viktig rolle i den nordiske demokratiske modellen. Frivillige organisasjoner er viktige for demokratiet. De er pådrivere og viktige kanaler for interessegrupper og engasjerte innbyggere. [...] Frivillig sektor har rollen både som aktør – gjennom å påvirke politiske prosesser, og som arena – gjennom å være en skole i demokrati. Gjennom frivillig arbeid ytes det også en betydelig innsats som supplerer og forsterker kommunale tjenester.»

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunestruktur/Verktoy/lokaldemokrativeilederen/kommunen-og-innbyggerne/frivillig-sektor-og-lokaldemokratiet/id2425555/>

Den frivillige arbeidsinnsatsen i dei frivillige organisasjonane i Norge tilsvarar 142.000 årsverk og bidreg med ei verdiskaping tilsvarande 78 milliardar, jamfør SSB sitt satellittrekneskap for frivilligsektor 2020. <https://www.frivillighetnorge.no/fakta/n%C3%B8kkelfakta-om-frivillighet>

Kva treng frivilligheita?

Frivillighet Norge seier at ein attraktiv frivillighetskommune har god frivillighetspolitikk:

Noen viktige kvaliteter ved kommuner som har en god frivillighetspolitikk

- Har en koordinatorfunksjon
- Etablerte strukturer for dialog og samhandling
- Fremsnakker den lokale frivilligheten – konkurrerer ikke med frivilligheten.
- Har etablerte kommunikasjonskanaler til bredden av frivillig sektor
- Tilrettelegger for bruk av offentlig eide lokaler
- Søker statlig tilskudd som brukes i samarbeid med frivillige lag og foreninger
- Utvikler sømløse ordninger i tiltak rettet mot barn og unge som involverer NAV, barnevern, skole, frivilligkoordinator og lag og foreninger

Referanse: PPT frå kulturkonferansen 2022 – Korleis kan kommunane og frivilligheita skape lokal frivilligpolitikk i lag? v/ Bjørn Lindstad, politisk seniorrådgjevar i Frivillighet Norge.

I tillegg kjem sjølvsagt ein eller anna form for motivasjon hos den enkelte, dette kan handle om verdigrunnlag, læring, sjølvrespekt, sosiale rammer, bra å ha på CV-en, å bidra i lokalsamfunnet, eller andre ting.

<https://img1.custompublish.com/getfile.php/4379176.2331.bk7qlzzt7llnss/Betingelser+for+frivillig+i+nnsats.pdf?return=www.fritidforalle.no>

Solund kommune har vedteke ein eigen frivilligstrategi som seier noko om rammer for samarbeid mellom frivilligheita og kommunen, roller, mål og tiltak.

<https://www.solund.kommune.no/f/p1/ia875570b-71aa-4ebd-a691-19f8e4b24f67/solund-kommune-sin-frivilligstrategi-vedteken.pdf>

Lag og organisasjonar i Solund

Solund kommune har oversikt over 41 lag og organisasjonar i Solund. Dette er organisasjonar knytt til fysisk aktivitet, bygdela og lag i samband med andre tema som kunstlag, villsaulag og sogelag. I tillegg kjem fagforeiningar og politiske parti. Det er stor aktivitet i mange av desse organisasjonane, og mange av aktivitetane vert lagt ut på foreiningsportalen

<https://solund.foreningsportal.no/kalender>

UNDER UTARBEIDING

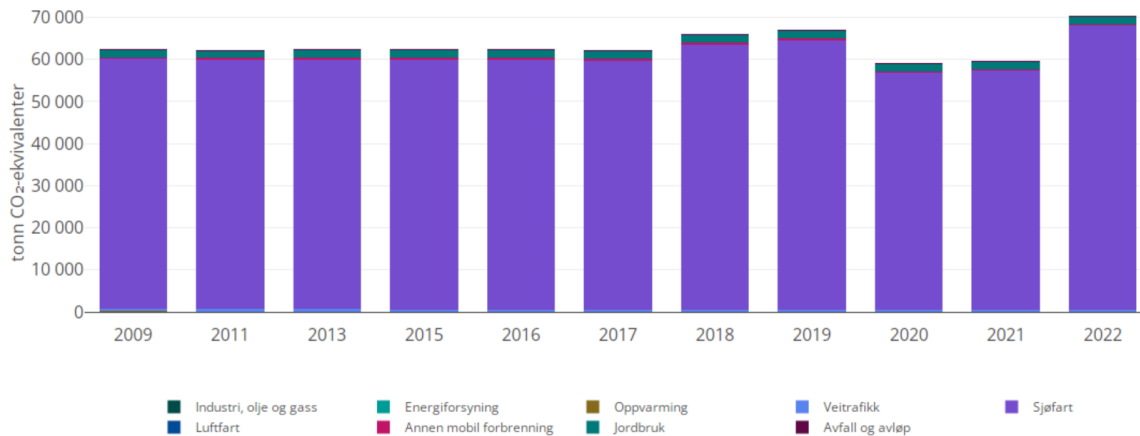
Betre samferdsle og infrastruktur

- KPLS
- Breiband og mobildekning – fylkesatlas og dekningskart Telenor
- Endringar i samferdsle

UNDER UTARBEIDING

Klimaomstilling

Klimagassutslepp

Kilde: Miljødirektoratet

	2018	2019	2020	2021	2022
Industri, olje o...	0	0	0	0	0
Energiforsyning	0	0	0	0	0
Oppvarming	80.2	96.4	99.9	100.7	123.8
Veitrafikk	480.3	454.8	443.9	450.1	442.3
Sjøfart	63053.1	64174.4	56417.3	56908.3	67609.1
Luftfart	0	0	0	0	0
Annen mobil fo...	413.1	301.1	235.3	176.8	176.1
Jordbruk	1805.3	1792.4	1909.1	1797.8	1883.7
Avfall og avløp	15.4	13.4	13.5	13.3	13.4
Totalt	65847.4	66832.5	59119.0	59447.0	70248.4

Klimagassutslipp i kommunen

59 677 tonn CO₂-ekv.

Endring siste år

↑ **0,8%**

Utslipp per innbygger

78,9 tonn CO₂-ekv.

Kilde: Kommunefordelt utslippsstatistikk fra Miljødirektoratet

Data hentet 12.06.2023

Mål for utslepp i Solund

Norge er verdens fjerde største eksportør av olje og gass målt i CO₂-utslepp, og verdens nest største eksportør av olje og gass per innbyggjar. Norge har gjennom klimaavtala med EU forplikta seg om å redusere utsleppa med minst 50 prosent innan 2030 samanlikna med 1990-nivå. Norge skal vere eit

lågutsleppssamfunn i 2050. Det inneber at utsleppa må reduserast med 80-95 prosent i løpet av tre tiår

<https://klimarisiko.kbn.com/regioner/vestland/solund/>

Klimagassopptak

Naturen i Solund, med mykje open fastmark og skog, tek opp klimagassar. Ei berekning viser at skog og anna areal tok opp om lag 4.780 tonn CO₂-ekvivalentar i 2015, medan det vart fanga opp 4.480 tonn i 2010. Dette er ei positiv utvikling som i hovudsak kjem av auke i beiteareal og anna utmark. Ein skal vere observant på at det har vore ein stor reduksjon i klimagasslagring i skog i perioden mellom 2010 og 2015 (Kjelde: Miljødirektoratet).

Det har ikkje lukkast å finne statistikk på kor mange CO₂-ekvivalentar som vert lagra i sjøarealet til Solund. Tareskogane langs Norskekysten bind over 13 millionar tonn CO₂ i året (NINA 2020). Det vert også lagra CO₂ i anna biologisk mangfald, vassmassane og i sediment på botnen av sjø og vatn. Dette frittek likevel ikkje Solund frå å ta sin del av dugnaden for å redusere klimagassane.

Klimaendringar

Solund kommune sin ROS-analyse vart oppdatert i 2020.

<https://innsyn.onacos.no/solund/wfdocument.ashx?journalpostid=2020000294&dokid=90712&versjon=1&variant=A&>

Havnivåstigning og stormflo

For kystkommunar kan havnivåstigning vere ei kjelde til klimarisiko. Oversikten visar berekna havnivåstigning i år 2090 og omfanget av bygningar, vegar og areal som kan komme til å vere oversvømt ved middels høg vann i 2090 ved denne stigning.

Havnivå i 2090

Økning i havnivå i 2090

70 cm

Oversvømte områder ved middel høyvann i 2090

Bygninger

483 stk

Veier

0,5 km

Areal

3,6 km²

Stormflo i dag og i 2090

Oversvømte områder ved 200-års stormflo nå

Bygninger

532 stk

Veier

1,5 km

Areal

4,7 km²

Oversvømte områder ved 200-års stormflo i 2090

Bygninger

581 stk

Veier

4 km

Areal

6,2 km²

For framtidig havnivåstigning er det tatt høyde for øvre sannsynlige grense for utslippsscenario RCP 8.5. Dette er eit scenario utarbeida i samband med FNs klimapanelers femte hovudrapport, og representerer eit scenario med høge klimagassutslepp og utan effektiv politikk for utsleppsreduksjon. Det er dette scenarioet som brukast av Kartverket og som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) tilrår i sin rettleiar for planlegging i kystsona.

Klimaprofil Sogn og Fjordane seier at:

<https://klimaservicesenter.no/kss/klimaprofiler/sogn-og-fjordane>

Årstemperaturen er berekna å auke med ca. 4 grader. Aukinga er størst for haust, vinter og vår, og minst for sommaren. Vekstsesongen er venta å auke med 2-3 månader, mest i ytre kyststrok.

Årsnedbøren er berekna å auke med ca. 15 % med størst auke sommar og haust. Hendingar med kraftig nedbør aukar mykje i intensitet og førekomst, noko som vil stille større krav til handtering av overvatn i utbygde strok. Mindre bekkar og elver kan finne nye flaumvegar.

Skredfaren er sterkt knytt lokale terrengtilhøve. I bratt terreng vil klimautviklinga kunne gje auka førekomst av skred som er knytt til regnskyll/flaum, snøfall og smelting.

Stormflo: Som følge av havstigning vil stormflo-nivået auke. Det tilrådte klimapåslag på stormflo-nivå er 57-75 cm.

Hva sier forskerne om framtidens klima - Solund?

Økt sannsynlighet	Mulig økt sannsynlighet
 Kraftig nedbør	 Tørke
 Regnflom	 Isgang
 Jord, flom og sørpeskred	 Snøskred
 Stormflo	
Usikkert	Uendret eller mindre sannsynlighet
 Sterk vind	 Snømelteflom
 Steinsprang og steinskred	
 Fjellskred	

Denne klimaprofilen oppsummerer hvilke konkrete utslag klimaendringene kan gi i Solund og andre kommuner i samme fylke etter gammel fylkesstruktur, fram mot slutten av århundret. Profilen er basert på FNs klimapanelers scenario RCP 8.5. Dette er et scenario kjennetegnet av høye klimagassutslipp, uten effektiv politikk for utslippsreduksjon. Klimaprofilen er utarbeidet av Norsk Klimaservicesenter.

UNDER UTARBEID

Trygt samfunn

- Energi forbruk og tilgang BKK?
- Landbruk – mattryggleik
- Drikkevatt
- Beredskap

UNDER UTARBEIDING

Godt forhold til naboane i regionen

- Samarbeid

UNDER UTARBEIDING

God kommunal drift

- KPLS
- Kommuneøkonomi på lang sikt
- Midlar på kompetanseheving i org.
- Samarbeidsarenaer
- Kommunal bygningsmasse
- Digital omstilling
- Busetting vs. Tenesteleveransar

Økonomi

Tabell 2. Kommuneregnskap. Brutto driftsutgifter prosentvis fordelt etter tjenesteområde. *) 2020-2022. Valgt region. Prosent

	4636 Solund		
	2020	2021	2022
Helse og Omsorg	34,8	33,0	31,6
Grunnskole	14,8	14,2	13,6
Barnehage	6,1	6,0	5,5
Administrasjon/Styring	11,4	10,3	10,8
Sosiale tjenester	1,3	1,6	2,3
Barnevern	0,9	0,7	0,6
Vann, renovasjon mv	1,6	1,5	1,3
Fysisk planlegging mv	5,9	13,1	13,2
Kultur	3,4	4,2	3,3
Kirke	1,7	1,5	1,7
Samferdsel	2,7	2,8	2,6
Bolig	1,5	1,3	1,1
Næring	2,8	3,0	2,5
Ulykkesvern mv	2,7	2,7	3,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå <> Bearbeiding: KommuneProfilen

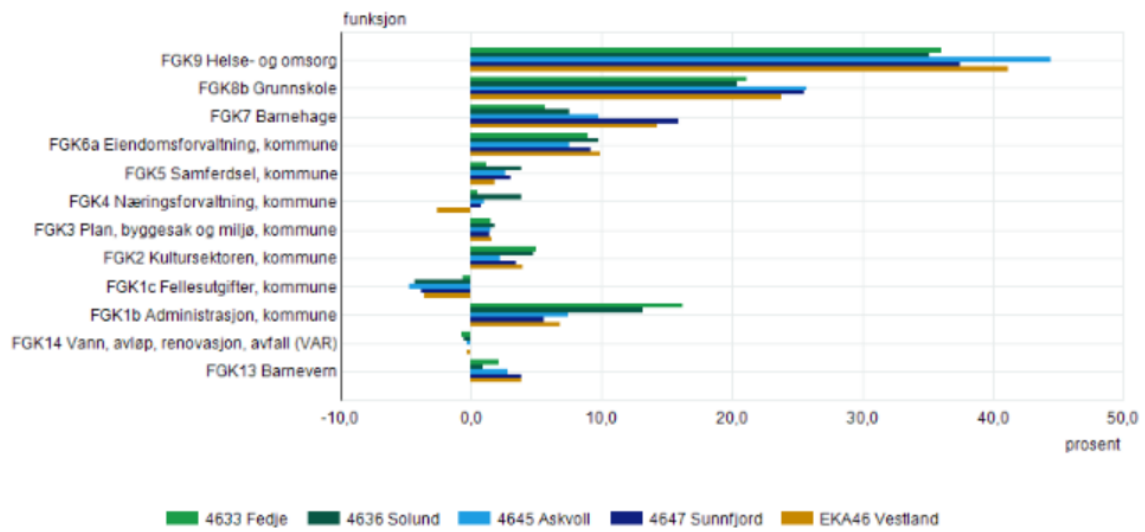

Kilde
Kommuneregnskap, Statistisk sentralbyrå

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter blir brukt som et mål på kommunenes økonomiske handlingsfrihet, og er en viktig indikator på om det er økonomisk balanse i kommunen. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at nivået på driftsresultatet utgjør 1,75 % av brutto driftsinntekt over tid.

<https://www.ssb.no/kommunefakta/solund>

12362: Utgifter til tjenesteområdene, kommunekonsern, etter region og funksjon. Andel av totale utgifter (prosent), Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde, 2022.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

<https://www.ssb.no/statbank/table/12362/chartViewBar/>

UNDER UTARBEID

Mogelegheter og utfordringar nasjonalt og regionalt perspektiv

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d71a3e61e774485fb4a98cab9255e53f/nasjonale-forventningar-nn.pdf> :

Nasjonale forventningar

Følgande tema er løfta fram i dei nasjonale forventningane 2023-2027:

- Samordning og samarbeid i planlegging
- Trygge og inkluderande lokalsamfunn
- Velferd og berekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerheit og beredskap

Rammer – nasjonale forventningar:

- Regjeringa har ambisiøse mål for klima, miljø og jordvern. Regional og kommunal planlegging er gode verktøy for å utvikle eit meir berekraftig samfunn og til å vege interesser og omsyn mot kvarandre.
- Eit viktig prinsipp er at ingen skal utelatast, og dei mest sårbare gruppene må derfor prioriterast i planlegginga. For regjeringa er det sentralt å medverke til sosial og geografisk omfordeling.
- Regjeringa forventar at fylkeskommunane og kommunane legg berekraftsmåla, dei nasjonale klima- og miljømåla og lokalt folkestyre til grunn for samfunns- og arealplanlegginga, og legg til rette for trygge, berekraftige og levande lokalsamfunn i heile landet.

Mogelegheter – nasjonale forventningar

- Store naturgjevne ressursar.
- Teknologi.
- Ein folkesetnad med høg kompetanse.
- Levande distrikt er også avgjerande for å sikre matproduksjonen og at jordbruksareala blir haldne i drift.
- Regjeringa vil leggje til rette for busetting, næringsutvikling og eit godt tenestetilbod i bygd og by i heile landet. Det er særskilt viktig å sikre at det blir lagd til rette for vekst og utvikling i område med svak eller negativ utvikling i folketalet.

Utfordringar- nasjonale forventningar:

- Uvisse og ustabilitet globalt.
- Det er viktig å motverke sentralisering som svekkjer lokale tenester og tilbod.
- Demografiske endringar – fleire eldre og ein lågare del av folkesetnaden i yrkesaktiv alder. Dette fører til tøffare prioriteringar og krav om betre ressursbruk i det offentlege. Tilgangen på arbeidskraft vil bli mindre, og ein større del av ressursane vil bli bundne opp i å dekkje tenestebehovet.
- Omsette agenda 2030 og dei 17 berekraftsmåla til praksis i Solund. 2/3 av berekraftsmåla må løysast regionalt og lokalt.
- Effektive og gode planprosessar er avgjerande for å lykkast med regjeringa sitt mål om eit grønt industriløft.
- Regjeringa legg til rette for grøn omstilling og auka berekraftig verdiskaping som gjev lønsame arbeidsplassar i heile landet. Ressursgrunnlaget og kompetansen som finst regionalt og lokalt, er viktige fortrinn når nye og eksisterande næringar skal utviklast.

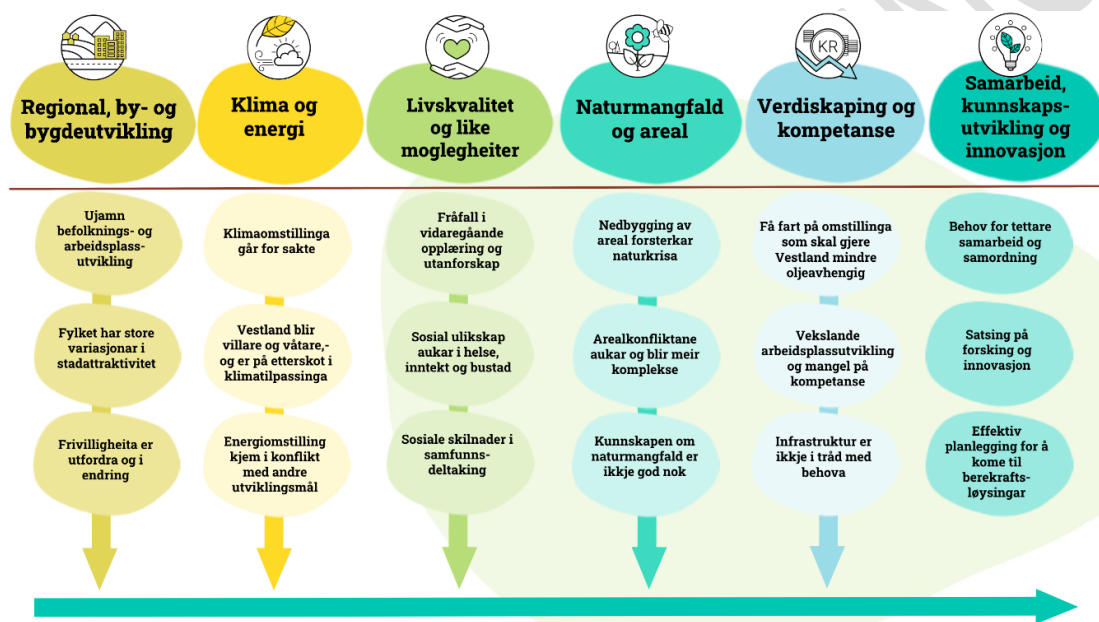
Regionale føringer

<https://www.vestlandfylke.no/planlegging/regional-planlegging/regional-planstrategi/kunnskapsgrunnlag-utviklingsplan-2024-2028/>

Utfordringar – folkehelseoversikt for Vestland 2023 – 2027

1. Sosial ulikskap i helse
2. Demografiske endringar
3. Psykisk helse og livskvalitet
4. Klimaendringar

Utfordringar – regional utviklingsplan 2024 –

Hovudutfordringar og delutfordringar i Vestland. Hovudutfordringar er vist med sterk farge øverst. Dei tre delutfordringar vert vist i svakare fargar under kvar hovudutfordring. Pilene synleggjer arbeidet gjennom kvar hovudutfordring som saman kan løysast gjennom samarbeid, kunnskapsutvikling og innovasjon.

Korleis møte utfordringane

Samarbeid, kunnskapsutvikling og innovasjon for å møte utfordringane. Utfordringsrapporten viser dei store samfunnsutfordringane og samanhengar mellom desse. Målet er ei felles forståing av utviklingsbehova. Denne får vi med å gripe moglegheitene som ligg i samarbeid og samskaping i Vestland i åra framover. Berekraftsarbeid krev eit framtidsperspektiv. Berekraft inneber dessutan endringsarbeid gjennom satsing på forskning, utvikling og endringskapasitet i heile samfunnet. Dette gir tre moglegheitsrom for ei berekraftig utvikling:

- Behov for tettare samarbeid og samordning.
- Satsing på forskning og innovasjon.
- Effektiv planlegging for å kome til berekraftsløysingar.

Scenario Vestland 2040 – Vestland fylkeskommune

<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.vestlandfylke.no%2Fglobalassets%2Fplanlegging%2Fregionale-planer%2Futviklingsplan-for-vestland-2024-2028%2Fscenario-vestland-2040-lang-versjon.pptx&wdOrigin=BROWSELINK>

Ti tunge trender

1. Mer urolig storpolitisk bilde påvirker politikk og samfunnsplanlegging i Norge og Vestland
2. Voksende aldrende befolkning, ungdom som flytter og behov for arbeidsplasser
3. Mangel på fagutdannede og lærlingeplasser, særlig i distriktene
4. Press på natur- og arealressurser
5. Høyere energipriser, energimangel og krav om utbygging av fornybar energi
6. Økt fare for klimaendringer og naturhendelser
7. Sterkt press for grønt skifte i politikk og opinion + ny vår for O&G
8. Fare for voksende problemer med utenforskap og psykisk helse, ikke minst blant unge og innvandrere
9. Intensivert digitalisering av tjenester
10. Press på kommuneøkonomien

Syv innsikter

1. Klima, miljø og næring settes på en spiss i Vestland
2. Arealutfordringene blir mer krevende enn før
3. Digitalisering og KI tveegget sverd
4. Mer kompliserte velferdsbehov: psykisk uhelse, ulikhet og utenforskap
5. Vestland vil raskt mangle kompetanse
6. Bekymring for at demokratiet forvitrer
7. Vestlendingen er tilpasningsdyktig (men har velstanden sløvet reaksjonsevnen?)

Grøn region Vestland 2.0

<https://www.gronregionvestland.no/>

Fire felles kampar:

- Bygge verdsleiane grøne hubar gjennom industriell symbiose.
- Ta posisjonen som den globalt leiande havregionen.
- Bygge innovativ grønn infrastruktur.
- Auke tempoet gjennom prioritering og best samarbeidsrigg.

Vestland er ledende innen en rekke næringer, men har også høyest utslipp

Verdikjedene peikar på satsingane som er peika ut i Grøn region Vestland 2.0.

Verdikjede

Lenker

<https://www.solund.kommune.no/f/p1/i7df5c1ad-85bf-46ae-a487-5290dccd68bd/2019-kps-samfunnsdel-solund-vedteken.pdf>

<https://www.solund.kommune.no/tenester/prosjekt-og-overordna-planar/planar/kommunal-planstrategi/>

<https://www.vestlandfylke.no/planlegging/regional-planlegging/regional-planstrategi/kunnskapsgrunnlag-utivklingsplan-2024-2028/>

FN sine berekraftsmål: sjå til Hitra i tall: https://www.hitra.kommune.no/wp-content/uploads/sites/86/2022/11/Hitra-i-tall-2022_Digital_small.pdf

UNDER UTARBEIDING